

PEDAGÓGUSOK LAPJA

LXI ÉVFOLYAM
A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA ÉS HÍRLEVELE
2005. SZEPTEMBER 7.
ALAPÍTVÁ: 1945-BEN

7-9.

HÉT LÉPÉSRE TÍZ PONT

1. A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) az eddig megismertek alapján jelentősnek tartja és támogatja a kormány közoktatást érintő hét lépését. Elengedhetetlen, hogy mindehhez meglegyenek a szükséges költségvetési, szakmai feltételek és a végrehajtás ellenőrzésének eszközei. A bejelentett programból különösen fontosnak ítéli meg az esélyteremtés feltételeinek javítását, a kistéleplések, kistérségek iskolarendszerének ösztönző és szabályozott fejlesztését, továbbá a pedagógusfoglalkoztatási gondok megoldását segítő korengedményes nyugdíj kiterjesztésére, a prémiumévek program kedvezőbbé tételére vonatkozó lépéseket. Ugyanakkor elengedhetetlen, hogy a részletekről megfelelő egyeztetések folyjanak a szociális partnerekkel, így a PSZ-szel is.

2. A PSZ szerint feltétlenül el kell érni, hogy a 2005. szeptember 1-től 4,5%-kal megemelt közalkalmazotti bérek kellő időben kifizetésre kerüljenek. Megengedhetetlen az a késlekedés, amely helyenként a januári béremelések kifizetésével kapcsolatban történt. Ezért felszólítjuk a munkáltatókat, fenntartókat, hogy az átsorolásokat időben juttassák el a bérszámfejtő, illetve bérkifizető helyekre! Nem akarjuk, hogy az ősz folyamán is munkaügyi perek sokasága induljon ez ügyben, mint ahogy tavasszal történt.

3. A PSZ ragaszkodik a 13. havi illetmények helyébe lépett, minden év január 16-án kifizetendő „nulladik havi bérek” előnyeinek (az esedékes béremeléssel növelt összeg kifizetése minden állományban lévő közalkalmazottnak) megtartásához, s egyben kezdeményezi egy tizennegyedik havi, évről évre szakaszosan növekedő keresetelem bevezetését.

4. A PSZ a 2006. évi bérfejlesztéssel kapcsolatban elvárja, hogy az adóreform kedvező hatásával együtt ne csak ellensúlyozza az inflációt, hanem érzékelhető reálérték-növekedést eredményezzen, ami egyúttal az uniós bérfelzárkóztatást is szolgálja.

5. A PSZ hangsúlyozza a vezetői, az osztályfőnöki és egyéb pótlékok, valamint a minőségi munka elismerését szolgáló források további növelését. Mindez azonban nem mehet az alapilletmények emelésének rovására.

6. A PSZ a bérek megfelelő mértékű növelésével együtt kiemeli az önkormányzati igényeket kielégítő források biztosítását, a normatívák megfelelő mértékű fejlesztését, a nevelési-oktatási intézmények színvonalas működését megalapozó finanszírozást.

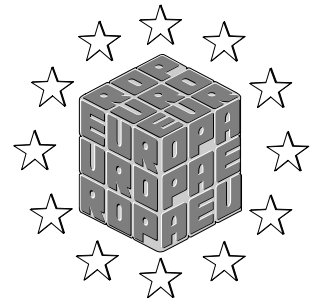
7. Mielőbb felül kell vizsgálni a nevelési-oktatási intézmények fenntartásának, finanszírozásának, szakmai irányításának, ellenőrzésének rendszerét. A szükséges módosításokat a következő kormányzati ciklus elején meg kell tenni. Egyúttal meg kell teremteni a szakmai törvények, előírások megsértése esetén az intézményfenntartókkal szemben a hatékonyabb szankcionálási lehetőségeket.

8. A PSZ a korszerű és eredményes közoktatás fontos feltételeként igényli egy objektív mérési és értékelési rendszer kidolgozását, amelynek egyaránt ki kell terjedni országos, fenntartói, iskolai és osztályszintre. Az oktatás hatékonysága közérdek, amelyet azonban nem szabad csupán közgazdasági, finanszírozási szempontok szerint vizsgálni!

9. A PSZ, mint a legnagyobb hazai szakszervezet, felelősséget érez a magyarországi munkavállalói érdekvédelem egészéért. Kezdeményezi a szakszervezeti mozgalom érdemibb együttműködését, egységesülését. Szorgalmazza, hogy a szociális párbeszéd rendszerében a kellő támogatottsággal, létszámmal, szervezettséggel rendelkező szakszervezetek érdemi partnerek, megállapodásra jogosult szervezetek legyenek.

10. A PSZ kezdeményezője és aktív résztvevője az oktatás feltételrendszerére, finanszírozására, a pedagógusképzésre, státusokra vonatkozó európai uniós elvárások, normák kimunkálásának, elfogadtatásának. Az eltérő színvonalú és feltételrendszerű oktatás ugyanis káros hatást gyakorol az uniós egységére gazdasági és szociális téren egyaránt.

PSZ Elnöksége

A TARTALOMBÓL:

- **A SZAKSZERVEZETI ÉLET ESEMÉNYEI**
- **OM-BIZONYÍTVÁNY A 2004/2005. TANÉVRŐL**
- **BŐVÜLŐ PSZ-MAKASZ-SZOLGÁLTATÁSOK**
- **EURÓPAI UNIÓ – EURÓPAI ÉRDEKVÉDELEM**
- **HAZAI MOZAIK**
- **KITÜNTETÉSEK**
- **PEDAGÓGUS-SZAKSAJTÓ TÁMOGATÁS NÉLKÜL**
- **TEGYÜK SIKERESSÉ MAGYARORSZÁGOT**
- **NYÁRI PEDAGÓGUS SPORTEREDMÉNYEK**
- **TANULJUNK TANULNI**
- **ÚJ MEGMÉRÉTTETÉS – ISMÉT A PSZ AZ ÉLEN**
- **PL-ÚTMUTATÓ:**
  - **MUNKAJOGI KÉRDÉSEK;**
  - **AZ ÚJ TANÉV VÁLTOZÁSAI;**
  - **JOGI PANORÁMA;**
  - **TÁVOLLÉTI DÍJAZÁSOK**

Országos Pedagógus Szavalóverseny 2005

A *Pedagógusok Szakszervezete* és a *Pro Lingua Hungariae Alapítvány* a Magyar Közoktatás Napja alkalmából

pedagógus szavalóversenyt

rendez a magyar költészet alkotásaiból aktív és nyugdíjas pedagógusok részvételével. A szavalóverseny döntőjére **2005. november 19-én (szombaton)** Budapesten kerül sor.

Jelentkezés: levélben, faxon vagy e-mailen a PSZ Országos Irodáján (1068 Budapest, Városligeti fasor 10., telefon/fax: 06/1/322-8464; e-mail: psz@enternet.hu), illetve a PSZ megyei, területi irodáinál. **A jelentkezés határideje: 2005. szeptember 30.**

A részvétel feltétele: érvényes pedagógusigazolvány vagy PSZ-tagkártya. Felkészülés három szabadon választott magyar versből, melyeket a jelentkezés alkalmával fel kell tüntetni, és amelyekből a verseny idején a zsűri választja ki az előadandót.

A rendezés költségeit és a díjakat a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája biztosítja. A szavalóverseny szakmai feltételeiről a Pro Lingua Hungariae Alapítvány gondoskodik. A három első helyezett az értékes tárgyjutalmak mellett egy-egy hetes ingyenes üdülési lehetőséget kap 2006 nyarán a PSZ balatonföldvári üdülőjében, a háromszállagos szállodai szolgáltatást nyújtó *Hotel Kiss Family*-ben.

ÉRDEKVÉDELMI SZAKSZERVEZETI ISMERETEK

A fenti címmel jelent meg a PSZ Országos Irodája által kiadott tankönyv. Mindenekelőtt a szakszervezeti tisztségviselők felkészítését szolgálja. Akár szervezett, akár önképzés formájában jól használható segédanyag, és egyúttal mindennapi munkaeszköz is lehet e tartalmas, 370 oldalas összeállítás.

A kiadvány egy-egy példányát a PSZ intézményi alapszervezetei ingyenesen kapták meg az illetékes területi szervezet közreműködésével. Mások (pl. intézményvezetők, oktatásirányítók) pénzért vásárolhatják meg. A kötet ára: 3 000 Ft + 15% áfa, összesen 3 450 Ft.

Megrendelhető a PSZ Országos Irodánál, 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Tel./fax: (1) 322-8464, e-mail: psz@enternet.hu, internet: www.pedagogusok.hu.

Ismét a könyvesboltokban!

Újra kapható az „utazók bibliája”: megjelent a Well-Press Kiadó *Látóvalók Magyarországon* című útikönyve magyar nyelvű kiadásának negyedik, az angol és német nyelvű változatnak pedig a második, frissített kiadása. A kötet az ország 850 településének látóvalóit mutatja be, több mint 1100 színes fotóval illusztrálva. Emellett külön fejezetben, a Magyarország kincsestárában kaptak helyet a hungarikumok, a magyar feltalálók és tudósok, a nemzeti parkok, a világörökséggé lett nevezetességek, a lexikonban pedig betűrendben követik egymást az országra jellemző fogalmak. Ezért ezt a könyvet haszonnal forgathatja magyar és külföldi, utazó és útra készülő, vendég és vendéglátó egyaránt.

További információk: Well-Press Kiadó Kft., 3527 Miskolc, Bajcsy-Zsilinszky u. 15. Tel.: 46/501-670, fax: 501-672, e-mail: kereskedelem@vendegvaro.hu.

A pedagógusok és szülők figyelmére

egyaránt számít a *Mentor* című oktatási, egészség- és életmódmagazin, mely hű tükröt nyújt az iskola, a kultúra, a mindennapi élet időszerei eseményeiről. Hasznos kiegészítője tankönyvkritikai melléklete, a *Támpont*. Szerkesztőség: 1054 Bp. Kálmán Imre u. 16. II. em. 4/a. Tel./fax: 269-2730.

OLVASD ÉS ADD TOVÁBB!

A Pedagógusok Lapja szakszervezetünk tisztségviselőinek, tagjainak egyik legfontosabb információforrása. Minden PSZ-alapszervezethez (intézményhez) egy-egy példányban ingyen juttatjuk el, településenként egy címre postázva. Föltétlenül szükséges, hogy lapunkat minden helyi intézményben késlekedés nélkül megkapja a PSZ-alapszervezet titkára. Az ő felelőssége pedig abban rejlik, hogy egyrészt maga gondosan elolvassa és számonként gyűjtse a lapot, másrészt igyekezzék azt minél több kollégával megismertetni. Hasznos lenne, ha a „kötelező” példány mellett több is eljutna egy-egy intézménybe, mégpedig előfizetés révén.

Előfizetőinknek közvetlenül a megadott címre küldjük lapunkat. Az évi előfizetés **2005-től 3.000 forint+15% áfa, azaz 3.450 forint**, amelyet egy összegben kérünk. Az intézmények banki átutalással (számlaszám: 11707024-20100456) fizethetnek elő, az egyéni érdeklődőknek pedig - megrendelő levelük alapján - csekket postázunk. Csak a befizetés megérkezését követően, utólag tudunk számlát küldeni.

Továbbra is szívesen fogadjuk a hirdetéseket a következő, változatlan fizetési feltételekkel: egész oldalas hirdetés (A/4-es formában, fekete-fehérben) 80.000 forint, féloldal 40.000, negyedoldal 20.000 forint. Az apróhirdetés közlési ára: szavanként 40 forint. Minden egyes díjtételt 25 százalékos áfa terhel. A hirdetések beküldésének határideje: a megjelenési hónap eleje.

Építési telkek a Balatonnál

Balatonboglár zöldövezetében beépítésre váró telkek eladók. További információ: 06/20/969-6539.

Állás

Nemzetközi pénzügyi zuglói igazgatóságára, vállalkozói szellemű pedagógusokat keresünk fő- vagy mellékállásba. Próbálja ki képességeit az üzleti életben, jövedelmének nincs korlátja! Atképzést biztosítunk. Jelentkezés: 20-399-26-66.

Együtt élünk!

A Program ÖT (Összetartó Társadalom) tavaly decemberben hirdetett országos, nyílt fotópályázatot a romákkal szembeni előítéletek csökkentése érdekében. A pályázatra 650 olyan alkotás érkezett, amelyeken a jelentkezők saját élményeiken keresztül valós élethelyzetekben mutatják be **roma és nem roma emberek együttélését**. A beérkezett alkotások közül a szakmai zsűri által kiválasztott 30 legjobb kép a Ferihegy 2. repülőtér B termináljának galériáján tekinthető meg, majd szeptember közepén Szegedre kerül.

További információ: Csörgő Tünde (tel.: 30/999-5725, e-mail: tunde@pesticsoport.hu)

Animációsfilm-rajzoló OKJ-s tanfolyamot indít a Pannónia Filmstúdió ősszel. Várják a műfaj iránt érdeklődőket, akik a rajzfilmes szakmát szeretnék megtanulni (államilag elismert bizonyítvány). Megszerzett tudásukat nemcsak rajzfilmkészítésnél, hanem számítógépes munkáknál (játékok, web-site szerkesztés, grafikai tervezés) hasznosíthatják.

A jelentkező választhat, hogy a 8 hónapos tanfolyam délelőtti vagy délutáni csoportjában tanulja-e a szakmát heti 2 alkalommal.

Jelentkezés: 06-1/250-1355, 250-0432.

PEDAGÓGUSOK LAPJA

A Pedagógusok Szakszervezetének hírlapja és hírlevele

Főszerkesztő: **Árok Antal**

Olvasószerkesztő: **dr. Fényi András**

Technikai szerkesztő: **Márfiné Bécsi Erika**

Szerkesztőség: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10., Telefon/fax: 322-8464
Levélcím: 1417 Budapest, Postafiók 11.

Kiadja: a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája
1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Központi telefon: 322-8452-től 56-ig

Internet: www.pedagogusok.hu; E-mail: psz@enternet.hu

Terjeszti: a Pedagógusok Szakszervezete. Évi előfizetési díj: 3.450,- Ft

Index: 26651 ISSN 0133-2260

A SZAKSZERVEZETI ÉLET ESEMÉNYEI

A **PSZ Országos Vezetősége** 2005. június 20-i ülésén *dr. Mang Béla*, az OM helyettes államtitkára adott tájékoztatást a felsőoktatás bolognai folyamathoz kötődő korszerűsítéséről, az új felsőoktatási törvényről, hangsúlyozottan a pedagógusképzés reformjáról. E konzultáció szerves folytatása volt a PSZ korábbi kezdeményezéseinek (2005. januári brüsszeli közmeghallgatás, május 13-i szakmai konferencia). A sokrétű és hasznos véleménycserét követően a pályázati pénzek elnyeréséhez kapcsolódva sor került a PSZ központi költségvetésének módosítására. Végül *Varga László* elnök, *Árok Antal* és *Szlankó Erzsébet* alelnökök szóltak a szociális párbeszéd és az érdekvédelem aktuális témáiról.

A **PSZ Elnöksége** 2005. augusztus 21-én a balatonföldvári PSZ-üdülőben tartotta e tanévi első ülését. A testület az országos érdekegyeztetés és a szakszervezeti tevékenység időszzerű kérdéseiről kapott tájékoztatást, majd a Fáklya Klub bezárásával, illetve további hasznosításával kapcsolatos előterjesztést vitatott meg. Az elnökség felhatalmazta *Varga László* elnököt, illetve a vagyontügyekkel foglalkozó szakértőket, hogy erről megállapodást eredményező tárgyalásokat folytassanak.

A **PSZ Országos Vezetősége** 2005. augusztus 22-24-én tartotta hagyományos tanév eleji konzultációját szakszervezetünk újjáépített balatonföldvári üdülőjében. A 200 milliós beruházással felújított, háromcsillagos szállodai színvonalon, július elsejétől újra működő üdülő mindenkinél elnyerte tetszését. A testület elismerését fejezte ki mindazoknak, akik közreműködtek a felújítás, korszerűsítés munkálataiban. (A PSZ-üdülőszálloda által nyújtott lehetőségeket a PL-útmutató VI. oldalán, illetve internetes honlapunkon – www.pedagogusok.hu – mutatjuk be részletesen.)

Az országos vezetőség augusztus 22-én délután többórás konzultációt folytatott *Magyar Bálint* oktatási miniszterrel a közoktatás aktuális kérdéseiről. Többek között a reformelképzelésekről, a közoktatási törvény és a finanszírozás, intézményfenntartás gondjairól, a kétszintű érettségi és felvételi problémáinak megszüntetéséről. A miniszter szolt arról is, hogy az informatikai ismeretek és az otthoni internetes lehetőség előbb-utóbb a pedagógusok alkalmazási feltételei között fog szerepelni. Komoly vita bontakozott ki a pedagógusbér-fejlesztés modelljeiről. E tekintetben a PSZ álláspontja változatlan: a pótlékok és a minőségi munka elismerését szolgáló források jelentős növelésére szükség van, de mindez nem mehet az alapilletmény emelésének rovására. Ennek mértéke mind az infláció ellensúlyozását, mind az uniós bérfelzárkóztatást kell, hogy szolgálja.

Megfogalmazódott az iskolafenntartás szakmai ellenőrzésének szükségessége és a szankciók lehetőségének megteremtése is. A konzultáció fontos témaként szerepeltek a csökkenő gyermeklétszám következményei, többek között a pedagógus-álláshelyek számának csökkenése és az ágazat munkanélküliségi problémái. Ennek során javaslat született arra, hogy a kormányzat a pedagógusok körében bővítse a korkedvezményes nyugdíjazás lehetőségeit. Mielőbb teremtsen meg ennek jogi és anyagi feltételeit. A PSZ szorgalmazza a kormány erre vonatkozó, már folyamatban lévő munkálatait. Végezetül a miniszter a PSZ ajándékként megkapta az év elején megjelent kiadványunkat, az „Érdekvédelmi szakszervezeti ismeretek” című tankönyvet.

A konzultáció további részében (augusztus 23-24-én) az OV tagjai tájékoztatást kaptak a PSZ-tagkártyához kapcsolódó kedvezmények bővüléséről (*Major Zoltán*, a MAKASZ elnöke), a fogyasztóvédelemhez fűződő szakszervezeti feladatokról (*Szöllősi Istvánné*, a Magyarországi Biztosítottak és Fogyasztók Egyesületének elnöke), az aktuális jogszabályváltozásokról, a jogalkalmazás tipikus problémáiról (*dr. Selmečiné dr. Csordás Márta*, a PSZ vezető jogtanácsosa és *dr. Dudás Lilian*, a PSZ jogi szakértője), a tanévindítás oktatáspolitikai, intézményműködtetési feladatairól (*dr. Horváth Péter*, a PSZ szakértője), a PSZ-ingatlanvagyon

helyzetéről, a hasznosításra vonatkozó javaslatokról (*Molnár Tibor*, a PSZ vagyongazdálkodásának képviselője), az oktató-nevelőmunka, a pedagóguspálya presztízsenek egyre súlyosbodó gondjairól, az e téren szükséges szakszervezeti tennivalókról (*Bán Mihály*, a PSZ Veszprém városi-körzeti titkára). Természetesen a PSZ elnöke, *Varga László*, valamint alelnökei: *Árok Antal* és *Szlankó Erzsébet* is ismertették az országos érdekvédelem és szakszervezeti érdekvédelem helyzetét, illetve részt vettek a különböző témakörök vitájában.

A tanácskozást nagyon jól sikerült baráti találkozó koronázta meg, amelynek keretében a testület tagjai megismerkedhettek az üdülőt magas színvonalon üzemeltető *Kiss család* tagjaival és az intézmény további fejlesztésére vonatkozó elképzeléseivel.

A **Reprezentativitást Megállapító Bizottság** (RMB) a nyár folyamán többször ülésezett, amelynek munkájában a PSZ képviselőiben *Varga László* elnök vett részt. E bizottság a közalkalmazotti szakszervezetek taglétszámának igazolására beküldött jelentéseket összegezte, és tette volna közzé annak eredményeit. Ám két konföderáció: a Liga és az ÉSZT, amelyek nem érték el az országos reprezentativitáshoz szükséges mértéket, nem járultak hozzá a jelentés aláírásához és közzétételéhez. Ennek ellenére néhány számszerű adatot és konkrét információt lapunkban közreadunk. (Lásd a hátsó borítón.)

A **Közoktatáspolitikai Tanács** (KÖPT) a nyár folyamán három alkalommal is ülésezett (2005. június 21., 28. és július 28.), amelyeken a PSZ képviselőiben *Szlankó Erzsébet* alelnök vett részt. A napirendek közül külön figyelmet érdemel a kétszintű érettségi debütálása kapcsán levont tanulságok összegzése, és ennek alapján a 2005/06-os tanév érettségi vizsgatételie lejjuttatásának biztonságosabb logisztikája kialakítása.

Ugyancsak ki kell emelni a tárgyalás témák közül a közoktatás hosszú távú fejlesztési stratégiáját, mely ágazatunk 2005–2015 közötti időszakának koncepcióját vázolja fel. Ez a dokumentum „A közoktatás a versenyképesség és a társadalmi kohézió szolgálatában” címet viseli. E napirend tárgyalásánál *Szlankó Erzsébet* szakszervezetünk véleményét tolmácsolva elmondta: a sokat ígérő távlat és a jelenlegi, szinte napi pénzügyi gondokkal küzdő közoktatás között olyan nagy a szakadék, hogy áthidalhatatlannak látszik.

Az **OÉT Szakképzési Bizottsága** 2005. július 29-én tartotta soros ülését, amelyen *Szlankó Erzsébet* alelnök képviselte szakszervezetünket. Az egész életen át tartó tanulás stratégiája szerepelt a napirenden. A társadalom egésze jövőjét nagymértékben befolyásoló dokumentum széles érdeklődést váltott ki mind a szakszervezeti, mind a munkaadói oldalon. A vita során alelnökünk nehezményezte, hogy nincs szó a TISZK-ek és a kisebb – esetenként kevesebb munkaerőt igénylő szakmák oktatását végző – képző intézmények viszonyáról. Szolt arról, hogy e fejlesztésnek is alapja a pedagógus, s ennek megfelelően a pedagógusképzés minőségi átalakítása elengedhetetlen. A stratégiatervezet a kormány 2005. augusztus 10-án a Társadalompolitikai Kabinet elé terjesztette.

Az **oktatási jogok miniszteri biztosával** 2005. június 28-án a PSZ elnöke és alelnökei megbeszélést folytattak. *Aáry-Tamás Lajos*, *Varga László*, *Szlankó Erzsébet* és *Árok Antal* áttekintették a szakszervezetünk által benyújtott kezdeményezés sarkalatos pontjait. Közismert, hogy a PSZ a közoktatási törvény költségvetési törvényhez kapcsolt módosítása miatt panasszal élt, és szorgalmazta, hogy az ombudsman vizsgálja ki a tanulókat és a pedagógusokat egyaránt hátrányosan érintő módosítást. (Erről lapunk 2005/4. számában írtunk részletesen.) A többórás konzultációt követően megállapodtak abban, hogy a tanév első felében közösen hívják fel a kormány és parlament figyelmét a negatív hatásokra és a szükséges módosításokra.

A 2005. szeptember 1-jétől emelkedő bérek

Az Országos Közszolgálati Érdekegyeztető Tanács (OKÉT) háromoldalú (kormány, szakszervezetek, önkormányzati szövetségek) megállapodása alapján 2005. január 1-jétől 7,5%-kal, 2005. szeptember 1-jétől pedig 4,5%-kal növekedtek, illetve növekednek a közalkalmazotti illetménytábla értékei. A 2005. szeptember 1-jétől hatályba lépő illetménytábla bértételeit lapunk 2005/1. számában tettük közzé, valamint megtekinthető internetes honlapunkon (www.pedagogusok.hu). Tehát október elején minden közalkalmazottnak emelt bért kell kapnia. Ez nem helyi alku tárgya, hanem törvényben előírt kötelezettség.

A TAGOZATI ÉLETBŐL

Kihelyezett intézőbizottsági ülés

A PSZ Országos Óvodai Tagozata 2005. június 12. és 14. között tartotta tanévzáró intézőbizottsági ülését Szombathelyen.

Az érkezés napjának, június 12-ének délutánján a vendégek először *Kacsics Kristóf* városi titkár és jeles történész kalauzolásával a nevezetes nyugat-magyarországi település látnivalóit tekintették meg, majd munkáértékelten vettek részt.

13-án, hétfőn délelőtt a város két óvodáját látogatták meg. Elsőül a Szürcsapó Óvodában ismerkedtek a helyi programmal, a kollégákkal, a csoportokkal. Az óvoda a „KOKOSZ” oktatóközpontja. Nagyon érdekes szakmai tájékoztatást tartott *Patkó Eleonóra* óvodavezető.

Az óvoda megtekintése után izgalmas beszélgetés alakult ki, melynek során fény derült arra, milyen változatos formában tartják fenn intézményeiket az önkormányzatok, hogyan igyekeznek spórolni az óvodákon: integráció, gazdasági összevonás sokféle formája, alultervezett költségvetés, magas csoportlétszámok stb. Érdemi vita folyt az óvodapedagógusi pálya megbecsülése, a képzés buktatói, a nyugdíjazás kérdésében.

Ezek után az Aréna Óvodával, dolgozóival, programjával ismerkedtek meg a tagok. Itt *Lőrincz Csilla* vezető – aki a házigazda volt a három nap során – lelkesen beszélt a madárvédelemmel kapcsolatos eredményeiről is.

Délután a város szakszervezeti titkárainak rendezett fórumon *Árok Antal*, a PSZ alelnöke tartott minden aktuális érdekvédelmi kérdésre kiterjedő vitaindítót, válaszolva a kérdésekre, majd *Hargitai Viktória* megyei titkár és *Kacsics Kristóf* városi titkár ismertették néhány helyi tudnivalót.

A fórumon a továbbiakban *Makár Barnabásné* elnök részletezte a tagozat munkáját, majd az IB tagjai tájékoztatták a kollégákat az országban jellemző óvodafenntartási módokról.

Az utolsó napon *Lőrincz Csilla* vezetésével még a csodálatos Kózsrege is ellátogattak.

Végül megjegyzendő: az IB tagjai megegyeztek abban, hogy az őszi tagozati ülésen – témaként – megtárgyalják az óvóképzés szerteágazó, sok vitát keltő problémakörét.

Makár Barnabásné tagozati elnök

Nyugdíjasok Szolnokon

A PSZ Országos Nyugdíjasválasztmánya 2005. augusztus 25. és 28. között Szolnokon tartotta hagyományos „vándortanácskozását”. A Városi Kollégium nagytermében a rendező házigazdák nagy szeretettel és felkészültséggel várták az érkezőket.

Szabó Zsuzsa megyei titkár, *Nemes Lászlóné* városi titkár, *Tiba Mihályné* megyei tagozatvezető, *Ferencz Tiborné* városi tagozatvezető

köszöntötte a résztvevőket. Ők aztán a négy nap szinte minden percében gondoskodtak rólunk, intézték ügyeinket, szervezték programjainkat. Fáradhatatlanul! *Sudik Éva*, a városi nyugdíjasklub aktivistája pedig folyamatosan gondoskodott a kávészükségletünk kielégítéséről.

A nyitó fórumon a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés elnökhelyettese, *Tokajiné Demecs Katalin* köszöntötte a tanácskozás résztvevőit, és röviden bemutatta a megyét. Ezután *Sztlankó Erzsébet*, a PSZ alelnöke tartott előadást a szakszervezet jelenlegi helyzetéről, tevékenységéről. Majd az egyes megyékben, nagyvárosokban folyó klubtevékenységet ismerhettük meg kollégáink beszámolóiból. Közben a hallgatóság szorgalmasan jegyzetelt, mert a hasznosítható, jó ötleteknek, módszereknek, programjavaslatoknak nem volt se szeri, se száma.

A második napon nagyon gazdag programot szerveztek a vendéglátók. Autóbuszos kirándulás keretében meglátogattuk *Tiba Mihályné Vera* vezetésével Mezőtúr városát, ahol a csodálatosan szép műemlék Városháza nagytermében találkoztunk a helyi nyugdíjasklubbal, és köszöntött bennünket *Mlináček János* alpolgármester és *Rózsa Endre* országgyűlési képviselő. Ezután meghatóan szép és tartalmas műsort szolgáltattak az egyik városi óvoda kedves növendékei. Rövid sétát tettünk a város központjában, majd megnéztük a régi zsinagóga épületében rendezett képzőművészeti kiállítást. A mezőtúri híres fazekasmesterséggel a *Badár- emlékházban*, illetve a *Túri Fazekas Múzeumban* ismerkedhettünk meg. Később vásárolhattunk is *Sándor Gabriella* mai keramikus művész műhelyében a szép tányérok, vázák közül. Délután *Cserkeszlőre* utaztunk, ahol megcsodáltuk a PSZ megyei szervezetének új pihenőházát. Többen elhatározták: egyenlőre ide visszatérnek, hogy gyógyíttassák magukat az általunk is kipróbált, reumamulasztó termálvízzel. Igazán európai színvonalú gyógyfürdőt hoztak itt létre!

A harmadik napon központi szakértőnk, *Horváth Erzsébet* előadásában a jelenlegi nyugdíjrendszer kialakulásáról, működéséről, várható továbbfejlesztéséről hallottunk érdekes, sokrétű, jól hasznosítható ismereteket.

Délután *Ferencz Tiborné* vezetésével városnézésre indultunk. Megismerkedtünk először Szolnok rövid történetével, majd megcsodáltuk a gyönyörű Szigligeti Színházat; az „álmodó Tisza-partot”; a szolnoki Művésztelepet – ahol rövid sétát is tettünk –, a Szolnoki Galériát és a Repülőmúzeumot.

A sok élmény után az esti baráti összejövetel következett, amelyet megkoronázott a Városi Művelődési Ház Szolnoki Népdalkörének a fellépése *Munkácsiné Dargi Zsuzsanna* vezetésével. Mint megtudtuk, ez a művészeti csoport kétszeres Arany Páva-díjas népdalkör. Megalapítója *Vörös Lászlóné*, aki a legutóbbi időig is vezette. Ő is köztünk volt, és tangóharmonikájával s csodálatos énekhangjával fergeteges hangulatot varázsolt körénk. Elfelejtettük a fájó lábakat, az elszállt éveket, és önfeledten táncoltunk, énekeltünk. *Rágyanszky Györgyné* választmányi titkár

Boglári együttlét a közös munka és barátság örömeiben

Bizonyára úgy kellett történnie, hogy augusztus 30-ra sokat zokogó időjárásunk könnyei elapadtak szakszervezetünk hajdani egyszerű és mára újja varázsolt balatonboglári üdülője táján. Délután sütött a nap, a fény előntötte az enyhén fodrozódó tavat, a vulkanikus északi oldalt – s annak jelképét, Badacsonyt.

Szakszervezetünk nyugdíjas központi és megyei tisztségviselőinek hagyományos összejövetelére a tavalyinak pontos évfordulóján került sor. Ezúttal Balatonbogláron gyűltek össze, hogy két napon át megfürödjének az együttlét, az emlékezés örömeiben. Mégpedig jubileumi hangulattal, lévén ez a 20. találkozó.

Az események sorát kellene most történelmi hűséggel lajstromozni. Ám ez a számbavétel oldalakat igényelne. Így hát csak röviden! Mint korábban, most is a találkozó „jelke” *Horváth János* volt, szakszervezetünk nagy öregje, egykori vidéki és országos tisztségviselő, aki immár érdemmel telt életének 86. esztendejében van. Az ő emlékeztetéssel és érzelmmel teli bevezető szavai után szakszervezetünk egyik alapító tagja, a 81 esztendő *Juhász László* – központunk ma is tevékeny nyugdíjas képviselője tartott mintegy tízperces beköszöntőt, a múltat 1918-tól máig felidézve, élményszerűen, elismeréssel és bírálatlalt. A tartalmas szövegből két klasszikus idézetet emelünk ki. Az egyik – önmagára vonatkoztatva – Madách szava: „Nem az idő halad, mi változunk. Egy század, egy nap szinte egybe megy.” A másik – a szakszervezeti munkát illetően – *Németh László*: „Másoknak örömet szerezni számunkra is az egyik legszebb öröm.”

Őt követően *Varga László* elnök, *Árok Antal* alelnök és *Sárdi Lajos*, sok teendőben jelenleg is részt vevő egykori vezetőnk szólalt meg. Mindannyian az összefogást, az együtteselkést hangsúlyozva – a továbbadás hatékony igényével.

A két nap történetéhez ezúttal is hozzátartoztak a baráti beszélgetések a biztató múltidézés légkörével, valamint a változatos egyéni élmények. Akik ott voltak a találkozón, ugyancsak hézagoknak ítélik meg e beszámolót, minthogy az is. De zárásul hadd emlékeztessünk az első nap alkonyatának feledhetetlen perceire. A résztvevők legtöbbször ott állt a tóba vezető lejáróhídon és Badacsony felé tekintett. A megfáradt napkorong pedig – vörösösen aranylással – egyre lejjebb ereszkedett a hegy mögé, végül csak a visszfénye látszott. Csodálatos volt. És a tartalmas közszolgálati élet lenyűgöző jelképe. Azzal az üzenettel, hogy ez az elalvó fény holnap velünk vagy nélkülünk ismét ragyogni fog. Ezt élük át majd mindazok, akik jövőre ismét találkozhatnak.

BIZONYÍTVÁNY

A korábbi gyakorlat szerint a Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) az elmúlt tanév végén is értékelte az Oktatási Minisztérium (OM) munkáját. Az utolsó tanítási napon, 2005. június 15-én tartott tanévzáró értekezlet keretében a szakszervezet tantesztülete Varga László „igazgató”, a PSZ elnöke irányításával, a közoktatás előírásai szerint szöveges bizonyítványt állított ki az oktatási tárca teljesítményéről. A tanévzáró értékelő tanárai részben a PSZ vezetői, szakértői, részben gyakorló pedagógusok, intézményvezetők akik a sajtó képviselői előtt szóban is kiegészítik a leírtakat.

A tanuló neve: Oktatási Minisztérium

Törzslapszám: 1/2005

A tanuló minősítése a 2004/2005. tanévben

- **JOGALKOTÁS: következetlen**

Értékelő tanár: dr. Selmečiné dr. Csordás Mária, a PSZ vezető jogtanácsosa

Az 1993-ban elfogadott közoktatási törvényt ez idáig 29 alkalommal módosították: minden kormányzati ciklus elején jelentősebben, majd a ciklus közben is többször. A mindenkori kormány irányultsága szerint lendült az inga az egyik szélső állásból a másikba, bizonytalanságot eredményezve az oktatás minden résztvevője számára. Újabbán pedig finanszírozási szempontok uralják e szakmai törvény módosítását is.

Kétségtelen, hogy a jogszabályok előkészítése során az OM szakapparátusával az elmúlt években egyre javuló, szinte napi kapcsolat alakult ki. Ennek keretében a PSZ szakértői folyamatosan jelezték azokat a jogszabályi anomáliákat, amelyek értelmezése, végrehajtása a munkáltatói, fenntartói jogalkalmazásban, valamint az érdekvédelmi munkában félreértéseket okoz. Felhívták a figyelmet a joghézagokra is.

A legutóbbi, a költségvetési törvényhez kapcsolt közoktatási törvény-módosítás elsődleges oka is a pénz hiánya volt. Az 1. számú melléklet módosítása a korábbi átfogó törvénymódosítás kedvező döntéseit: például a foglalkoztatást, a szolgáltatás színvonalát emelő intézkedéseket törölte. Mindezek szakmai visszalépéseket és a feltételek romlását eredményezték. A PSZ kénytelen volt emiatt az oktatási jogok miniszteri biztosához fordulni.

Sajnálatosnak tartjuk, hogy az OM e folyamatban nemcsak korábbi döntéseivel került ellentmondásba, hanem **erélytelennek, bátortalannak** bizonyult abban a jogalkotási vitában, amelyben korábbi szakmai álláspontját kellett volna megvédenie az ágazat minden résztvevője, elsősorban a szolgáltatást igénybevevő gyermekek, tanulók és szülei, nem utolsósorban a pedagógusok – vezetők és beosztottak - érdekében. E tekintetben még az érdekegyeztetés szükségességét és lehetőségeit is elmulasztotta.

- **PEDAGÓGUSKÉPZÉS REFORMJA: késlekedő**

Értékelő tanár: Szlankó Erzsébet, a PSZ alelnöke

Európa-szerte általános az igény a pedagógusok alapképzésének javítására, reformjára, továbbá a szakmai továbbfejlődés feltételeinek biztosítására. Az EU tagállamai között e téren is jelentős eltérések vannak. Magyarországon például több mint egy évtizede „folyik” a pedagógusképzés reformjának előkészítése. Am ez év tavaszáig sürgetésünk ellenére alig történt valami. A nyilvánosság kizárásával, a színpalak mögött zajló vitákról legfeljebb csak sejtéseink lehettek. Pedig az indokoltsága minden eddiginél nagyobb mértékű, hiszen a közoktatást számtalan változás érte (például a NAT felülvizsgálata kapcsán a kompetenciaalapú tudás átadása; a tantárgyak szerinti oktatás helyett – felmenő rendszerben – a műveltségi területekhez igazodó, a szakoktatásban a szakmák modulrendszerét figyelembe vevő képzés stb.).

A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) vezető tisztségviselői ez év januárjában e témában uniós szintű tanácskozáson vettek részt Brüsszelben. Ezt követően méginkább szükségesnek tartjuk a hazai pedagógusképzés mielőbbi reformját, az erre vonatkozó koncepció kimunkálását. E témakör megvitatására az *európai oktatási hét* keretében 2005. május 13-án a PSZ szakmai konferenciát szervezett, amelynek egyik alapvető célja az volt, hogy felgyorsítsuk végre e folyamatot. Itt és más fórumokon is hangoztattuk, hogy a parlament által már elfogadott új felsőoktatási törvénynek – mely szabályozza a pedagógusképzést is – előkészítésében elmaradt az egyeztetés a közoktatásban működő szakszervezetekkel.

Az utóbbi időszakban kezdeményezéseink hatására végre felgyorsulni látszik a – netalán kapkodásnak tűnő – pedagógusképzés

korszerűsítése. Újabb és újabb rendezvényeken (például ma délután az OM szervezésében, június 20-án a PSZ országos vezetőségi ülésén a felsőoktatási helyettes államtitkár előadása nyomán) tárgyalhatunk e kérdésekről.

- **GAZDASÁGI-PÉNZÜGYI ALAPOK: nem elégséges**

Értékelő tanár: Árok Antal, a PSZ alelnöke

A nevelési-oktatási intézmények fenntartásában részben a gyermeklétszám-csökkenéssel, részben a rossz finanszírozási rendszerrel összefüggésben egyre több gonddal találkozunk. Ezek megoldására ez idáig sem átfogó kormányzati elemzések, sem intézkedési tervek nem készültek. A kistérségek iskolafenntartási társulásai is ellentmondásosan, esetlegesen szerveződnek, csupán a többletforrások felhasználása az ösztönző erő.

A PSZ és a TÖOSZ 2003 júniusában közös kezdeményezésben szorgalmazta a közoktatás felelősségi és finanszírozási rendjének felülvizsgálatát. Azóta azonban ez ügyben nem sok történt, ami jórészt az OM hozzáállásával, a finanszírozási ügyekkel szembeni közömbösségével magyarázható. Pedig illene tudni azt, hogy lehetnek bármilyen nagyszerű oktatáspolitikai elképzelések, azok megfelelő személyi, tárgyi, finanszírozási feltételek nélkül nem valósulnak meg. A felelősségi, finanszírozási rendszer felülvizsgálata során nemrég újramegbeszéltek OM-PSZ-TÖOSZ-tárgyalások ma már csak arra adnak reményt, hogy az elkészített koncepció alapján a következő kormányzati ciklusban végre történik valami érdemi lépés e téren.

Egyre súlyosbodó ellentmondások feszülnek a pedagógusbér és ezek forrásai tekintetében is. Örök vitatéma, hogy a közoktatási normatívák emelése mennyiben biztosít központi költségvetési forrásokat a béremeléshez. E tekintetben elfogadhatatlan *Magyar Bálint* miniszter vélekedése arról, hogy a 2005. évi béremelés, amit a szakszervezet kiharcolt, túlzottan magas, és a finanszírozási gondoknak ez az oka. Az igazság: ez a „magas” (7,5+4,5%-os) illetménytábla-emelés a 2004-ben elmaradt emelés utólagos pótlását jelenti csupán. Az oktatási tárca vezetőjétől elfogadhatatlan az a többször hangoztatott javaslat is, hogy a 2005. szeptemberi 4,5%-os emelés ne legyen kötelező, csak ajánlott.

- **A KÉTSZINTŰ ÉRETTSÉGI: anarchikus (fejtelen)**

Értékelő tanár: dr. Pécsi Ágnes magyar-történelem szakos tanár, egyiptológus, intézményi PSZ-titkár

Hogy tantárgyanként mennyit ér és milyen buktatói vannak; jobb lett-e vagy rosszabb; a szóbeli érettségi vizsgák lebonyolítása után a szaktanárok munkaközösségeinek kell eldönteni! (Kell-e történelemből írásbeli, kell-e magyarból érettségien szövegértési feladatlap, valóban ilyen mértékben kellett-e felrúgni a hagyományokat stb.)

Ami már most is látszik: irdatlan és értelmetlen pazarlás (vagonnyi papír a feladatlapokra, tantárgyanként minden gyereknek, A/4-es zárt boríték – arra a kis időre, míg a dolgozat a teremből a javító tanár kezébe jut, stb.), és hihetetlen mennyiségű, teljesen értelmetlen bürokratikus formalitás, szinte elvégezhetetlen mennyiségű adminisztráció!

Magyar Bálint a számítógép-használat elterjesztésének büvöletében megfélemezett a magyar közoktatás, a magyar pedagógia legfőbb értékéről: a tanító, oktató, nevelő pedagógusról, a gondolkodó emberről. Azt érzékelteti a tanulókkal és szüleikkel, az egész társadalommal, hogy korrupt, csaló emberek voltak eddig a tanárok (és az ő munkájukat ellenőrző érettségi elnökök is!), ezért kell titkos kódokat húzni naponta és tantárgyanként a gyerekeknek. A javító szaktanár nem tudja, kinek a dolgozatát javítja, de azt sem, hogy hányast adott diákjainak, hiszen pontszámokat és százalékokat kell bediktálni a „Programba”, majd a szóbeli napján „bevinni” a pontszámokat (este 7 óráig, nehogy az éjszaka leple alatt a csaló tanárok kijavítsák vagy lerontsák a jegyeket), és majd „Program Uraság” fog osztályzatot adni a diák teljesítményére.

Mindenház irdatlan többletmunka szükséges: új tételsorok, húzós tételek feladatokkal, idézetekkel, kompetencialapok (tételenként!!!), pontozólapok gyerekenként stb. Orwell hagyományos látomása elevenedett

meg 2005 május-júniusában. (No persze a munkánkat csökkentették: hiszen nem kell gondolkozunk a feladatlapok kijávitásán, 20-30 oldalas javítókulcsot kaptunk, mi ostobák, akik egy vagy több diplomával, több-éves, sőt évtizedes tanári, érettségizető múlttal – a kétszintű érettségi megálmódói szerint – alkalmatlanok vagyunk arra, hogy kijavítsuk a dolgozatokat.)

Bűnös tanárok, igazgatók, pedagógusok, de nem azért, mert állítólag a tételeket kiszivárogtatták! Hanem azért, mert szó nélkül hagytuk, hogy diákjainkkal, a szülőkkel, velünk és tanítványainkkal, az egész magyar oktatással ezt megtegyék!

Magyar Bálint ügyében a nevelőtestület határozata: **teljesítményének elégtelensége miatt érettségire nem bocsátható!**

- **PEDAGÓGUS-MUNKAKÖR SZABÁLYOZÁSA: etikátlan**
Értékelő tanár: **dr. Horváth Péter** intézményvezető, a PSZ szakértője

Az oktatási tárca álláspontja, illetve távolságtartó magatartása az oktatásfinanszírozás ügyében nem egészen etikus. Erről a gazdasági-pénzügyi alapok tantárgyértékelése részletesen szól.

Nem etikus a tárca abban a kérdésben sem, hogy a közoktatási törvény költségvetési törvényben szereplő módosítása előzetes egyeztetés nélkül került a parlament elé. Ezzel a módosítással a tárca teret adott a fenntartóknak létszám-, minőségkérdésekben a gyermekek, tanulók érdeke ellen dönteni. Nemcsak a vezetői, könyvtáros, szabadidő-szervező, gyermekvédelmi felelős stb. létszámok tekintetében, hanem a pedagógusok kötelező óraszám feletti munkaidejének félreérthető szabályozása miatt is. A problémát a szövegnek az értelmezése okozza. Jó dolog, hogy egyértelműen kimondja, hogy vagy munkaköri leírás vagy munkáltatói döntés-utasítás alapján milyen nevelő-oktatómunkával összefüggő feladatokat kell elvégezni a kötelező óra és a teljes munkaidőt jelentő 40 óra közti időben munkaköri feladatként. A vitás mondat a hátrányos és tehetséges tanulók képességének fejlesztése, a felügyelet, gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok végzéséről szól. Az eredeti javaslatban itt bizony óraszám is szerepelt, ami burkolt pedagógusóraszám-emelés lett volna, ez kikerült belőle. A mondat többféle módon értelmezhető. Az egyik szerint: mivel ez munkaköri feladat, így azt kötelese elvégezni a pedagógus. A díjazásra vonatkozó ellentmondásos megfogalmazása miatt viszont jelentheti azt is, hogy ezeket ingyen el lehet végezteni. A PSZ felmérése szerint emiatt nagyon sok

önkormányzat követel finanszírozatlan és díjazatlan ingyenmunkát a hátrányos helyzetű tanulók és a tehetséges tanulók képességeinek fejlesztésére, az iskolai kulturális és sportélet, a szabadidő hasznos eltöltése megszervezése terén, a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok elvégzésében. Sok helyen a közoktatási törvényben foglalt lehetőségeket sem engedik kihasználni, hanem ingyenmunkára kötelezik a pedagógusokat.

- **SZAKKÉPZÉS ÁTALAKÍTÁSA: ellentmondásos**
Értékelő tanár: **Cseh Sándor** intézményvezető, a PSZ Szakoktatási Tagozatának elnöke

A hosszú ideje zajló átalakulás ellenére vagy tán éppen azért, a magyar szakképzésnek számtalan baja van.

A finanszírozás problémái, a csökkenő gyermeklétszám, a szakképzési struktúra, a második szakképesítés elvonása miatt az intézmények napi pénzellátási gondokkal küzdenek. A gazdag önkormányzatnak gazdag szakképző intézménye, a szegény önkormányzatnak szegény szakképző intézménye lehet. Az intézményi menedzsmentek legfontosabb feladata a mai iskolában annak vizsgálata, hogy hogyan lehet a következő napokat, heteket megélni, s mikor lesz az intézmény teljesen fizetésektelen. Így a napi túlélési gondok közepette kell tanulmányozni a szakképzés fejlesztési stratégiáját.

A szakképzés finanszírozásának ama változása, hogy az első szakképzési évben 140%, a második évben pedig 60% a normatíva, azt eredményezi, hogy az önkormányzatok döntése miatt az intézmények „kiszállnak” a második évi szakképzésből, esetleg a diákjaikat kiadják teljes időtartamú gyakorlatra. A hiányzó évet az iskolák próbálják pótolni a beszámíthatóság elve alapján az alapozó szakaszban. Itt viszont nincs szakképzési normatíva.

További gondról. A szakképzésben a második szakképzési év elmaradása és a második szakképzés finanszírozásának elvonása miatt felére fog csökkenni a szakképzésben foglalkoztatottak száma még akkor is, ha nem vesszük figyelembe, hogy a gyermekek száma csökken.

Az átgondolatlan foglalkoztatáspolitikai miatt a szakképzés fejlesztési stratégiája nem fog megvalósulni (hanem valószínűen egy újabb készülő, amiből talán ismételtelen hiányzik a hatékony foglalkoztatáspolitikai).

PSZ Országos Iroda

Újabb szolgáltatások PSZ-tagoknak

A PSZ-tagkártyával igénybe vehető, egyre bővülő szolgáltatásokról a Pedagógusok Lapja rendszeresen tájékoztatást ad. A kedvezményrendszer teljes egésze *internetes honlapunkon* (www.pedagogusok.hu), *illetve a MAKASZ weboldalán* (www.makasz.hu) *mindig elérhető.* Ezúttal az alábbi új szolgáltatásokra hívjuk fel a figyelmet:

- **Vodafone PSZ-tarifacsomag** további kedvezményei. (Lásd a PL-útmutató VIII. oldalán.)
- **T-Com** (korábban MATÁV) **Favorit díjsomagja** (Lásd a betétlapon.)
- **CHEVROLET gépkocsik kedvezményes áron.** A *Tóth Frigyes Autóház Kft.* (1182 Budapest, Sallai u. 1.) gépjármű palettáján megtalálható a városi kisautó, a SPARK; a családostok kedvence, a KALOS; a sportos lendületet sugárzó 5 AJTÓS LACETTI; az elegáns SEDAN LACETTI; a kirándulni szeretők legjobb társa, a KOMBI LACETTI; a belső variálhatóságban verhetetlen TACUMA; és a lenyűgöző megjelenésű luxus limuzin, az EVANDA. Udvarias és szakszerűen képzett munkatársaik készséggel állnak az ügyfelek rendelkezésére, és segítenek abban, hogy mindenki megtalálja a számára legmegfelelőbb gépkocsit és vásárlási konstrukciót.

A PSZ-MAKASZ-tagok számára új gépkocsi vásárlása esetén a listaárból extra, legalább 8% árengedményt biztosítanak.

Az akció részleteiről a www.makasz.hu-n, a www.chevrolettoth.hu-n tájékozódhatnak, illetve közvetlenül a munkatársaktól is kérhetnek felvilágosítást a (06-1) 297-13-05 telefonszámon, vagy a nonstop info telefonszámon: 06-70/4500-030. Az akciók visszavonásig érvényes.

- **Kedvező marbles™ személyi hitel PSZ-MAKASZ-tagoknak**

A Beneficial Rt. által nyújtott **marbles™** személyi kölcsön esetében – a devizahitelekkel ellentétben – nem kell félni az árfolyamkockázattól, nincs kezelési költség és hitelfolyósítási díj sem, ráadásul most a kamat is akciós.

Hitelösszeg	Havi törlesztőrészlet	Egyéb költség	Új THM
850 000 Ft	19 099	0 Ft	18,86%
1 500 000 Ft	32 505	0 Ft	17,18%
4 000 000 Ft	86 679	0 Ft	17,18%

Jó tudni: A **kamatkedvezményes akció 2005. november 29-ig** érvényes. A HSBC Bankot 2004-ben a **világ legjobb bankjának** választotta az Euromoney Magazin. A marbles™ személyi kölcsönt a Beneficial Rt. nyújtja, amely a HSBC Csoport tagja. A kölcsön minden esetben a Beneficial Rt. által végzett hitelbírálat függvénye. A fenti példánál a futamidő 72 hónap. A kölcsön igénylésének alapfeltételei: életkor: 21-65 év, a jövedelem bankszámlára érkezzen. A THM mértéke a feltételek változása esetén módosulhat. THM: 17,18%-26,82%. A marbles™ személyi kölcsönről további információ: **(06 40) 480 480**, www.marbles.hu (Folytatás a 10. oldalon.)

EURÓPAI UNIÓ – EURÓPAI ÉRDEKVÉDELEM

E rovatunkban rendszeresen közzéteszük az Európai Uniónak az oktatást, a humán szférát, a munka világát érintő szándékait, lépéseit, az érdekegyeztetéssel, a szociális párbeszéddel, az európai szakszervezeti mozgalommal kapcsolatos híreket, tudósításokat azzal a céllal, hogy segítsük a pedagógusok, a PSZ-tisztségviselők ismereteinek ez irányú bővítését. Most a Felvételi Információs Szolgálat (FISZ) által, az iskolák uniós programokban való részvételéről készített felmérés összegzését adjuk közre.

A középiskolák fele részt vesz uniós programokban

A középiskolás diákok uniós továbbtanulási lehetőségeiről a pedagógusok többsége valamilyen szinten tájékozott, és hallott már néhány ösztöndíjról. A tanárok egynegyede (25%) azonban teljesen tájékoztatlanok vallja magát. A lehetőségeket viszont kihasználják és biztosítják a diákságnak: az iskolák mintegy fele ugyanis részt vesz EU-hoz köthető programokban – így nyilatkozott az iskolaigazgatók 42 százaléka. A Felvételi Információs Szolgálat (FISZ) országos középiskolai kutatása vizsgálta a pedagógusok tájékozottságát, és emellett a tanárok külföldi terveire is rákérdezett. A kérdésre határozott válaszok érkeztek: a nyelvszakos tanárok 28 százaléka tervezi azt, hogy rövidebb-hosszabb ideig tanítson az EU valamely tagországában. Az összes válaszadónak pedig mintegy 13 százaléka szeretne külföldi karriert befutni.

A kutatásban 265 érettségát adó középiskola 2263 pedagógusa vett részt 2004 november-decemberében. A kutatásban részt vevő pedagógusok 70 százaléka nő, 30 százaléka férfi.

Mennyire tájékozott a diákok továbbtanulási lehetőségeivel az Európai Unióban?

A középiskolai pedagógusok tájékozottsága a diákjaik EU-s továbbtanulási lehetőségei kapcsán beosztástól és földrajzi helytől is függ.

Általánosságban elmondható, hogy a legnagyobb csoportot a részben tájékozottak („hallottam már pár ösztöndíjról”) alkotják, a teljesen tájékoztatlanok csoportja pedig a pedagógusok egynegyedét (25 százalék) teszi ki. Nagyon vékony azoknak a szelete, akik tájékozottnak vallják magukat a témában (3%). A teljesen tájékozottak körében egy továbbtanulást ért felelős szaktanár sem volt.

Beosztás szerint az igazgatók és helyetteseik tudnak legtöbbet az EU-s továbbtanulási lehetőségekről, és az osztályfőnökök körében volt a legnagyobb arányban a „nem tudok róla semmit” kategória.

Meglepő módon a budapesti pedagógusok kevesebbet tudnak erről, mint vidéken tanító társaik. A budapestiek körében négy százalékkal nagyobb a „nem tudok róla semmit” nyilatkozók száma.

Tudomása szerint részt vesz-e iskolája valamilyen, az Európai Unióhoz köthető programban, diákcsereben stb.?

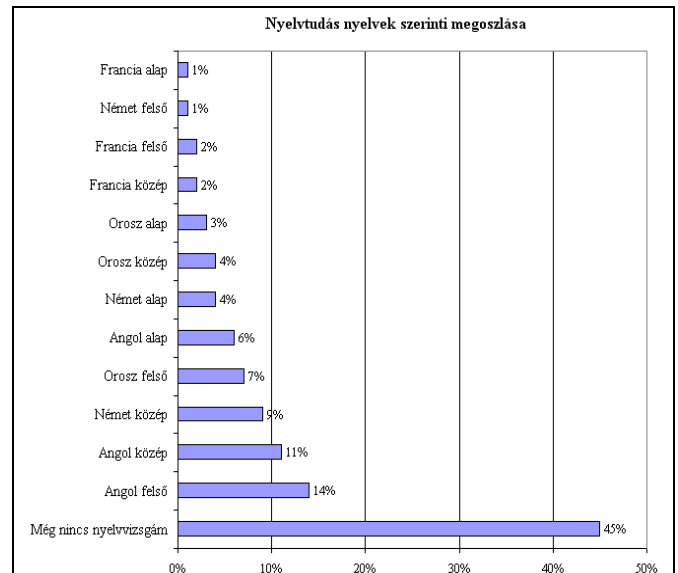
Az igazgatók és igazgatóhelyettesek válaszaikban teljesen biztosak, tudják, hogy iskolájuk részt vesz-e ilyen programban vagy sem. Az igazgatók 42 százaléka, a helyettesek 50 százaléka nyilatkozta, hogy iskolájuk részt vesz valamely, az EU-hoz köthető programban. A válaszok között természetesen voltak átfedések igazgatók és helyettesek között, de olyan is előfordult, (csak pár esetben), hogy az igazgató igen válasza mellett helyettese nem válasza szerepelt. A szaktanárok és osztályfőnökök között már vannak bizonytalanok (27 és 21 százalék), de inkább a nem javára: azaz, ahol van valamilyen EU-s program, arról tudnak a pedagógusok, ahol pedig nincs, ott jelennek meg a bizonytalanok nagyobb arányban, nem tudva ilyen együttműködésről.

Milyen a pedagógusok nyelvtudása?

A kutatás során megkérdezett pedagógusok 55 százalékának (nyelvszakosok nélkül) van nyelvvizsgája. Leginkább angol felső és angol középfokú nyelvvizsgával rendelkeznek. A tanítási évek száma szerint a kevesebb ideje tanító, fiatalabb pedagógusok sokkal jobban állnak nyelvvizsgakérdésben, mint a régebb óta pályán lévő kollégáik. Az 1-5 éve pályán lévők 89 százalékának, a 21-35 éve pályán lévők 43 százalékának van valamilyen nyelvvizsgája. A fiatalabbak esetében ez inkább középfok, az idősebbek esetében pedig vegyes a megoszlás az alap-, közép- és felsőfok között. Az orosz nyelvtudás számottevően csak a 6-10 évnél régebb óta tanítók között jelenik meg.

Tanított tantárgyak szerint a humán tárgyakat tanítók rendelkeznek nagyobb arányban nyelvvizsgával (magyar – 64%, történelem – 60%), a

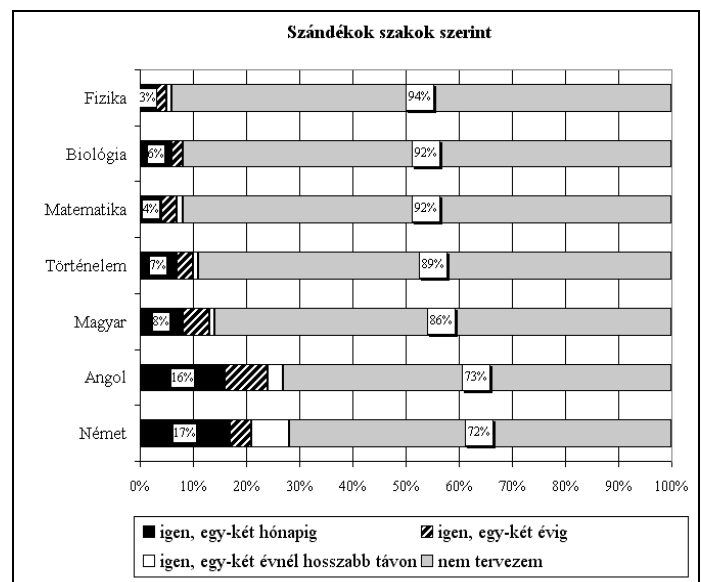
reál tantárgyakat oktatók közül a fizika szakosok között van a legkevesebb, nyelvvizsgával rendelkező pedagógus (29%).

Tervezi-e, hogy az EU valamely tagországában tanítson?

A középiskolai pedagógusok 13 százaléka tervezi, hogy rövidebb-hosszabb távon tanítson az EU valamely tagországában. Leginkább a szaktanárok fogékonyak a külföldi tanítás gondolatára, legkevésbé pedig az igazgatóhelyettesek. Érdekes, hogy az igazgatók egy-két éves kinttartózkodást, helyetteseik pedig inkább rövidebb időtávot jelöltek meg. A szaktanárok és osztályfőnökök körében is inkább az egy-két hónapos időtáv a népszerűbb.

Tanított tantárgyak szerint természetesen a nyelvszakos pedagógusok tervezik nagyobb arányban a külföldi tanítást, 28 százalékuk szeretne külföldre menni. A humán tantárgyakat tanítók megelőzik a reálszakosokat, ami azért érdekes, hiszen pl. a magyartanítók csak tudásuk egy részét tudnák külföldön tanárként kamatoztatni. A tanítással eltöltött évek száma szerint a fiatalabb, illetve kevesebb ideje tanító pedagógusok mutatnak nagyobb hajlandóságot a külföldi tanításra. Az 1-5 éve tanítók 25 százaléka foglalkozik a gondolattal, a 21-35 éve tanítóknak pedig 5-8 százaléka.

HAZAI MOZAIK

A kétszintű érettségiről

A rendszerváltás óta az oktatáspolitikai egyik legfontosabb és legstabilabb eleme módosult a kétszintű érettségi bevezetésével. Elmondható, hogy több évi (az előző kormányzati ciklusban kezdődött) szakmai fejlesztő műhelymunka után 2005-re az Oktatási Minisztérium meghatározta az új vizsga szabályzatát.

A hosszú előkészítési folyamatból kiemelhető a 2003. év, amikor Magyarországon 42 középfokú oktatási intézmény tartott próbaérettségit. 2004-ben pedig valamennyi középfokú oktatási intézménybe járó 11. évfolyamos diáknak lehetősége volt kipróbálni egy tárgyból az új kétszintű érettségit.

Túl az ez évi érettségien az megállapítható, hogy az új követelmények kevesebb lexikális ismeretet kérnek számon. A korábbiánál sokkal nagyobb hangsúly helyeződik a képességek vizsgálatára, a tanult ismeretek gyakorlati alkalmazására. A követelmények jelentős mértékben állandónak – azaz standardnak – tekinthetők. Majdnem minden tárgyból központi írásbeli vizsga is van. Ezeket a dolgozatokat központi útmutató alapján javították a tanárok. A szóbeli vizsgákat is egységes szempontok alapján minősítették. Az mindenképpen biztató, hogy a követelmények a magyar közoktatásban egységesek voltak.

Így a gimnáziumban, a szakközépiskolában, a nappali, esti vagy levelező tagozaton is ugyanúgy értékelték kollégáink.

Azt azonban őszintén le kell írni, hogy tartottunk az új érettségítől. Sokféle tapasztalatot gyűjtöttünk össze. A vezetői tagozat is megfogalmazta szakmai elvárásait, véleményét, melyet az Oktatási Minisztérium irányítói elfogadtak.

Többen attól tartottunk, hogy a kétszintű érettségi során nagyon sokan fognak megbukni. Ám a statisztika alapján feleannyian buktak meg, mint az elmúlt években.

Az érettségit megelőző hónapokban úgy tűnt, hogy a diákok, de talán a tanárok egy része sincs megfelelően felkészítve és felkészülve az új követelményekre.

Az oktatási kormányzat az érettségit megelőző időszakban „nagy hajszát vágott ki”, s így ez a hiányosság is szűnni látszott.

Talán ezt az is bizonyíthatja, hogy a kötelező érettségi tantárgyakból pár tizeddel most jobb eredményt értek el diákjaink, mint az azt megelőző években a régi követelményekből. Persze azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a tételkitűzés, annak nehézségi foka milyen szintű volt.

Természetes jelenség az is, hogy az újtól egy kicsit mindenki idegenkedik. Először vizsgázott élesben így diák, tanár, szülő egyaránt. Vizsgázott maga az új rendszer is.

Az nem volt világos és persze kiszámítható, hogy érdemes-e kockáztatni a többletpontokért az emelt szintű vizsgán való részvételt. Határozott választ senki sem mert adni. Ám kiderült, hogy egyenesen vállalni muszáj, ha valaki jelentős számú többletponthoz szeretett volna jutni. Persze a felsőoktatási intézmények is bölcsen hallgattak, hiszen a bölcsész 2 (nyelvszak) kivételével nem kérték az adott tantárgyakból az emelt szintű érettségit. Ma már világosan látjuk, hogy a társadalom által többre becsült egyetemekre „átlagos” pontszámmal nem lehetett bejutni!

Az érettségi vizsga megnyugtató lebonyolítására azonban jobban oda kell figyelni. Talán az látszik majd jó megoldásnak, hogy a biztonságos körülmények között előállított érettségi tételek a leggyakoribb érettségi tárgyakból, mint magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, idegen nyelvek, csak két nappal az érettségi vizsga előtt kerüljenek kiválasztásra. Ezeket egy központi nyomdában sokszorosítva, ott csomagolva, s szigorúan ellenőrizve a folyamatokat, szállítanak a körzetközponti jegyzőkhöz. Tudom, hogy sok középiskolai kollégám most kövel dobálna meg, de ennél talán jobb és praktikusabb megoldás nem lehet találni.

Az intézmények a tételcsomagokat ott a jegyzőnél biztonságos körülmények között ellenőrizhetik, az esetleges tévedéseket ténylegesen korrigálhatják, s a vizsga napján reggel viszik el a tételeket.

Végezetül: az új kétszintű érettségi kiállta a próbát.

A tanulók és a pedagógusok többsége elfogadta a rendszert. Az érettségizők sikeresen vették az akadályokat. Remélem persze, hogy a hibákból okulva mindenki levonja a kellő tanulságokat.

Dr. Pataki Mihály,

a PSZ Intézményvezetői Tagozatának elnöke

Dilemma

Tanárr leszek. Öt évig tanultam. Megéri-e? – kérde. Talán. Jobb világot akarunk. Mindenki változtatni akar. De min? Ha változtatni akarsz, először magadnál kezd. Csak olyan embereket nevelsz, amilyen Te vagy. Csak bizonyos kereteken belül érintkezhatsz az emberekkel. Ha nincs keret, akkor Te magad vagy. Vagy magaddal is csupán szabályok alapján érintkezel? Felülvizsgáltad már a szabályokat? Talán itt lenne az ideje.

Felelősség? 30 ember nevelése. Nevelés, nem tanítás. Pedagógus leszel! Mit adsz át nekik? A könyvet egyedül is el tudják olvasni! A tanár csak kinyitja a kapukat, nekik egyedül kell belépni rajta. Képes vagy kinyitni a kapukat? Magadban kinyitottad már őket? Lavinát indíthatsz el egy-egy kézmozdulattal. Képes vagy rá? Tudod irányítani a lavinákat?

Pedagógus leszel, ezt ne feledd! Ha kinyitasz egy ajtót valaki előtt, kötelességed, hogy ismerd, hová nyílik. Különböznél hogyan küldhetnéd előre a gyereket?

Nem vagyok az anyja – ez a jelmondatod. Kényelmes megoldás. De akkor ki vagy te? 30 ember naponta tőled függ. Nem vagy az anyjuk, ez igaz. De belegendoltál, hogy minden szavadat lesik, hogy néznek, és lopva tanulnak tőled? Igazad van. Nem a fiad. De a kölykeid lehetnek, srácok, akik szeretnek. Te vagy a felnőtt, a mindentudó. Neked kell döntened, hogy csak érdekből vagy szeretetből követik a törvényeidet.

Függsz tőlük. Közel engedtet őket magadhoz. Számítanak rád, és számítás rájuk. Minden percben meghalsz, ha valaki elmegy. Tanár léted lesz a veszted. Megérte? – kérde. Megérte, tudom. A szemekben értem vagy az arcokon. Egy hálás tekintet, egy kósza mosoly, ezt máshol nem kapsz. Ez az értelme.

Csak eszköz vagy? Mihez? Új életeket adhatsz vagy elvehetsz. Mind-egyik kölyök a véred lehet. De tudj elszakadni, védeni önmagad. Csak eszköz, állomás, menedékház vagy. Hozzad mennek, ha baj van vagy öröm. Tudd azt mondani, köszönöm. Nem te vagy a cél, nem te vagy az élet, nem dönthetsz semmiről. De megláthatod az alkalmakat! Képes vagy rá? Döntsd el magad!

Fáklya Adrienn egyetemi hallgató,
Szege-di Tudományegyetem

Pedagógusnyár – 2005

Eldőlt! Már félévvel rebesgették a jól informáltak, hogy a nyáron két kollégának mennie kell. Ettől kezdve az addig jó közösségben megfagyott a levegő. A tanévzáró értekezleten aztán közölték is, hogy az új tanévben nem számíthatnak rájuk. Elismert, jó nevelőkről van szó, de „karcsúsítani” kell, az önkormányzatnak nincs pénze, ha nincs gyerek, nem kell a nevelő sem. A jogi háttér is biztosított, mert a munkáltató is bármikor felmondhat. A kialakult helyzetnek sem az önkormányzat, sem az igazgató nem örül, de hát a pénz nagy úr. Hogy volnának más megoldások is, ezekről azonban szó sem esik.

Zoltán barátom lánya egyedül neveli három kiskorú gyermekét. Andreának két kiskorú gyermeke van. Zsombor gyerekei 13, 10 és 4 évesek. Lajos nőtlen nyelvtanár, aki önként hagyta ott az iskoláját, elmegy Dunántúlra, így talán családos, kisgyermekes kollégánóját nem bocsátják el.

Az ő sorsukon túl foglalkoztat más is. Szakmai vagy más szempontok is érvényesülnek a kiválasztásnál? A kioktatás. Hol él maga, nézzen már körül, másutt sem jobb a helyzet, ilyen lett a világ. Ami a legjobban fáj – mondta Andrea –, hogy hallgattak a kollégák is. Magától sokszor hallottuk azt a szót, hogy szolidaritás, most értettem meg igazán, hogy mit is jelent. A falu is hallgat, megosztottak, közömböse az emberek. S hogy közben megszűnnek a hagyományos intézmények, velük a falvak megtartó ereje, az már keveseket érdekel.

Valamikor megterveztük legalább négy évre előre a pedagóguslétszám-szükségletet. A képző intézmények ehhez javították kis rártással a felvételi keretszámokat is. A most végző sok száz diplomás pályakezdő is a kilincselők között van. De ez már egy más történet. Már ha szerencsések és szerződést kötnek velük, de csak a ténylegesen ledolgozott hónapokért, szeptembertől július 1-ig. A másik „trükk”, amit lehet alapbérésitenek, minden más tevékenység is munkaköri kötelesség lesz.

Így sikerült elérni, hogy az 1868-tól meglévő szerény jövedelmezőséget, a pálya presztízsét, mára már a meglévő biztonság nem garantálja.

Oláh Gábor (Nyíregyháza)

KITÜNTETÉSEK

Lapunk 2005. júniusi, 6. számában kezdtük közölni a rendelkezésünkre álló listák alapján a pedagógusnap és egyéb alkalmából adott kitüntetések birtokosainak névsorát. Tanév eleji számunkban ezt folytatjuk. Az adatokat szükség szerint tömörítjük, lényegesnek tartva a különféle elismerésben részesült szakszervezeti tagjaink, tisztségviselőink nevének és szolgálati helyének kiemelését. A nyár folyamán augusztus 1. (köztisztviselők napja) és az augusztus 20-i állami ünnep alkalmából több kollégánk kapott állami elismerést. Őket is felvettük listánkra.

A KÖZTÁRSASÁGI ELNÖK ÁLTAL ADOMÁNYOZOTT KITÜNTETÉSEK

A Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztjét kapták: **Bíró Ferencné** (Ibolya), az MSZP pedagógus tagozatának vezetője, **dr. Lebovits Imre** ny. egyetemi docens, a PSZ Elnökségének korábbi tagja, **dr. Loránd Ferenc**, az Országos Köznevelési Tanács elnöke, **dr. Orosz István** egyetemi tanár, a PSZ Elnökségének korábbi tagja. A Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetését kapta **Hanti Vilmos**, a

Magyarországi Gyermekebarátok Mozgalma elnöke. A Magyar Köztársasági Arany Érdemkereszt kitüntetését kapta **Miklósi László**, a Történelemtanárok Egylete elnöke. A Magyar Köztársasági Bronz Érdemkereszt kitüntetését kapták: **Csarnai Gabriella** tanító, a PSZ korábbi hajdúböszörményi titkára, **Kovácsné Tóth Klára** tanár, a PSZ Eger városi-körzeti titkára (tevékenységének méltatását lásd az oldal alján).

MINISZTERI DICSÉRETBEN ÉS JUTALOMBAN

részesítette **dr. Lamperth Mónika** belügyminiszter **Rágyanszky Györgynét**, a PSZ Országos Nyugdíjasválasztmányának titkárát eredményes szakmai tevékenysége elismeréséül, július 1-jén, a köztisztviselők napja alkalmából. Aki olvassa lapunk-

ban a nyugdíjas korában is fáradhatatlanul tevékenykedő kollégánk beszámolóját, szívből jövően tanúsíthatja: ugyancsak megérdemelt a szép kitüntetés. Mindannyian gratulálunk Éva asszonynak.

Eötvös József-émlékermesek a pedagógusnap alkalmából

Baranya megyében...

ARANY FOKOZAT: **Kasza Éva** (Egyházasharaszti), ped. alapsz. titkár; **Szabó Károlyné** (Pécs), ny. óraadó, volt alapsz. titkár, IB-tag. EZÜST FOKOZAT: **Hajdúné Klics Mária** (Himesháza), ny. tanár, volt alapsz. titkár; **Uracsné Beck Etelka** (Siklós), tanár. BRONZ FOKOZAT: **Baranyainé Ruppert Mária** (Mohács), óvónő; **Csajkásné Kéninger Ágnes** (Hosszúhetény), óvónő; **Erősné**

Varga Piroska (Majs), tanár; **Gáspár Jánosné** (Baranyajenő), tanár; **Hoffmann Gáborné** (Újmohács), tanár; **Kovácsné Bodor Erika** (Mohács), tanár; **Kovács László Györgyné** (Komló), tanár; **Lipics Lászlóné** (Hidas), óvónő; **Szegedi Anna** (Csertő), óvónő; **Vargáné Dévai Zsuzsanna** (Hidas), tanár. Valamennyien alapszervezeti titkárok.

Pécs

EZÜST FOKOZAT: **Dr. Eisner Béláné** óvónő, alapsz. titkár; **dr. Énekes Ambrus** nev. tanár, alapsz. titkár; **Gyöngyösi János** középisk. tagozatvezető.

Bács-Kiskun megyében...

EZÜST FOKOZAT: **Pécsi István** (Kalocsa), alapsz. titkár; **Szelezcki László** (Lajosmizse), alapsz. titkár; BRONZ FOKOZAT: **Benke Ferencné** (Fajszy), alapsz.

titkár; **Fodorné Kiss Györgyi Jolán** (Solt), gazdasági felelős; **Kovács Zoltán** (Solt); **Némédi Lajosné** (Solt); **Végi Jánosné** (Solt).

Budapest...

ARANY FOKOZAT: **Gyimóthy Jánosné** (X. ker.), óvónő, alapsz. titkár; **Gyulai Sándorné** (VII. ker.) nyugd. tagozatvezető; **Tengy Józsefné** (X. ker.), nyugd. tagozatvezető; EZÜST FOKOZAT: **Gellén Gabriella** (XVIII. ker.), tanító, alapsz. titkár;

Kéfer Ferenc (IV. ker.), tanár, kerületi titkár; **Kovács Imre** (XVIII. ker.) tanár, alapsz. titkár; **Kurítár Judit** (VI. ker.) igazg. h., kerületi titkár; **Némethyné dr. Fülepp Katalin** (Szakokt. Tag.), tanár, alapsz. titkár. BRONZ FOKOZAT: **Káderer Lászlóné** óvónő, alapsz. titkár.

Csongrád megyében...

ARANY FOKOZAT: **Endes Dánielné** (Makó), nyugdíjas óvónő; **Vas Lászlóné** (Pusztamérges), tanító, alapsz. titkár; EZÜST FOKOZAT: **Józsa Józsefné** (Szentest), ált. iskolai tanító; **Péli József** (Makó), középiskolai tanár; **Tanácsné Gulyás Eszter** (Pusztamérges), tanító; **Vas Sándorné** (Pusztamérges), napk. nevelő,

tanító; BRONZ FOKOZAT: **Bakai Ferencné** (Szentest), dajka; **Bárdosné Kurunczi Edit** (Csanádpalota), ált. iskolai tanár; **Feketéné Moldován Mária** (Szentest), óvónő; **dr. Jaski Ferencné** (Szentest), nyugdíjas iskolatitkár; **Szabó Sándor** (Szentest), nyugdíjas tanító.

Fejér megyében...

ARANY FOKOZAT: **Bartosné Dudás Júlia** (Velence), szaksz. bizalmi; **Halmi Attila** (Enying), szaksz. bizalmi; **Jármay Balázné** (Nagyvenyim), szaksz. titkár; **Kozma András** (Sárbogárd), szaksz. titkár; **Kozma Erzsébet** (Mór); **Tóth Viktor** (Mór). EZÜST FOKOZAT: **Filotás Kálmánné** (Mór), gazd. vezető; **Hegedűs Gáborné** (Lajoskomárom), szaksz. titkár; **Komlósné Marton Ilona** (Bicske), szaksz. titkár; **Lehel Tamásné** (Sárosd); **Lukács Tivadar** (Ráckeresztúr), szaksz. titkár;

Mányi Lajosné (Pusztaszabolcs), szaksz. titkár; **Pauer Jánosné** (Mór), szaksz. titkár. BRONZ FOKOZAT: **Balázs Sándorné** (Sárszentmiklós), szaksz. bizalmi; **Dunkl Józsefné** (Sárosd), szaksz. titkár; **Fürész Józsefné** (Sárbogárd), szaksz. titkár; **Juhászné Besenyei Edit** (Pusztaszabolcs), vezetőségi tag; **Nagy Vencelné** (Gárdonyi), óvodavezető; **Pappné Bánóczy Ilona** (Pusztaszabolcs), igazgató; **Pfeffermann Gyula** (Pusztaszabolcs); **Szuh Tiborné** (Mór), vezetőségi tag.

Hajdú-Bihar megyében...

EZÜST FOKOZAT: **Ludman Antalné** (Nádudvar), élelmészvezető, gazd. felelős; **Varga Miklósné** (Balmazújváros), gimn. pénztáros, gazd. felelős. BRONZ FOKOZAT: **Baranyai Etelka** (Nádudvar), tanító, csop. bizalmi;

Beke Imréné (Nádudvar), óvónő, csop. bizalmi; **Gál Ilona** (Nádudvar), tanító, csop. bizalmi; **Viznyainé Ludman Erzsébet** (Nádudvar), óvónő, főbizalmi.

Lelkismeretes oktató-nevelő munka, eredményes érdekvédelem

Röviden e szavakkal lehet jellemezni **Kovácsné Tóth Klára** tevékenységét, aki méltán kapta meg a Magyar Köztársaság elnökének elismerését. 1969 óta tagja, 1982-től tisztségviselője a PSZ-nek. Hosszú idő óta irányítja szakszervezetünk Eger városi körzetének érdekvédelmi tevékenységét, és aktívan részt vesz a PSZ Heves Megyei Bizottságának és Országos Vezetőségének munkájában. Az Eger városi KIÉT munkavállalói oldalának elnökéül valamennyi közalkalmazottért, pedagógusért, gyermekekért dolgozik. A lehetőségekhez képest a legjobban igyekszik érvényesíteni a munkavállalók és a nevelési-oktatási intézmények érdekeit. Pedagóguspályáját 1970-ben kezdte. Hosszú ideig az egri II. Rákóczi Ferenc Általános Iskolában tanított. Tanítványai a matematika tantárgyból kiváló eredményeket értek el, megyei és országos versenyek nyertesei, helyezettei voltak. Emellett részt vett a tanárképző főiskola pedagógusjelöltjeinek pályára való felkészítésében, hivatásukra való nevelésében. Jelenleg a szakszervezeti tisztségviselői feladatainak lelkismeretes és eredményes ellátása mellett az egri Kossuth Zsuzsa Szakközépiskola, Gimnázium és Kollégium nevelőtanára.

**Komárom-Esztergom megyében...
Esztergom**

ARANY FOKOZAT: **Hundzsáné Tarjáni Anna**, tanító, városi titkár, megyei IB-tag; **Németh Kálmán**, nyugdíjas, városi gazdasági ügyintéző.

EZÜST FOKOZAT: **Kőrösladányi Zoltánné**, gazdasági ügyintéző, alapsz. vezetőségi tag; **Rezsőfi Lászlóné**, iskolatitkár.

Tatabánya

ARANY FOKOZAT: **Albert Zsuzsanna**, igazgatóh., alapsz. titkár; **Csatáriné Csordás Bernadette**, tanító, alapsz. titkár, városi IB-tag; **Haraszi Lászlóné**, igazgatóh.; **Kaszab András**, szakoktató, szb-tag; **Németh Kálmán**, tanár; **Páva**

Mihályné, tanító; **Turbuk István**, igazgatóh., szb-tag; EZÜST FOKOZAT: **Szabó Barnáné**, gyakorlati oktatásvezető; **Szűcs Péter**, tanár, alapsz. titkár, városi és megyei IB-tag. BRONZ FOKOZAT: **Mózes Gáborné**, igazgató.

**Somogy megyében...
Kaposvár körzeti biz.**

BRONZ FOKOZAT: **Bakonyi Istvánné** (Kaposfő), tanár, alapsz. vez. tag; **Csordás Istvánné** (Csurgó), admin. dolg.; **Farkas Ferencné** (Nagyatád), ped.; **Kapinyáné Vigh Ilona** (Siófok), ped.; **Kovács Ilona** (Siófok), ped.; **Kovácsné Szijártó Márta** (Kaposvár), tanár, alapsz. titkár; **Márton Imréné**

(Somogyvár), ped.; **Szabó Gyula** (Siófok), ped.; **Tapazdi Jenőné** (Kaposvár), nyugd. alapsz. titkár; **Turcsics Józsefné** (Barcs), admin. dolg.; **Varjaskéri Imréné** (Nagyberki), tanár, alapsz. titkárh.; **Varjaskéri Tiborné** (Kéthely), óvodaped. Legtöbbjük alapsz. vezetőségi tag.

Veszprém megyében...

ARANY FOKOZAT: **Jakab Miklósné** (Csetény), ált. iskolai tanár, volt ig. és szakszervezeti tisztségviselő, 2005 júniusától nyugdíjas. EZÜST

FOKOZAT: **Nagy Józsefné** (Csetény), volt szaksz. titkár, 2005 júniusától nyugdíjas.

**Zala megyében...
Nagykanizsán**

ARANY FOKOZAT: **Varga Ferenc** középisk. tanár, SZVB-elnök; EZÜST FOKOZAT: **Csöndör Árpádné** ált. isk. tanár; **Jakab Tamásné** óvodaped.; **Tóth Tiborné** óvodaped. BRONZ FOKOZAT: **Kóknai Hámorszki Éva** ált.

isk. tanár; **Nagyné Mészégető Márta** ált. isk. tanár; **Szécsiné Bali Györgyi** ált. isk. tanár; **Papp Ferencné** gimn. könyvtáros. Valamennyien alapszervezeti titkárok.

KÖZOKTATÁS MINŐSÉGÉRT DÍJAK

A BM Duna Palotában rendezett ünnepségen, 2005. szeptember 6-án *Sipos János*, az OM helyettes államtitkára az intézmények vezetőinek adta át a következő elismeréseket.

Partnerközpontság Díj arany fokozat: Martin János Szakképző Iskola (Miskolc); *ezüst fokozat: Kastély Óvoda* (Nagyréde); *bronz fokozat: Hansági Ferenc Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Szakiskola és Szakközépiskola* (Szeged); *Noszlopy Gáspár Általános és Alapfokú Művészetoktatási Iskola* (Marcali); *oklevél: Kabay János Általános Iskola* (Tiszavasvári), *Hunyadi Mátyás Szakképző és Szakközépiskola* (Mosonmagyaróvár), *Debreceni*

Egyetem Napközi Otthonos Óvoda, Belvárosi I. számú Integrált Óvoda (Zalaegerszeg), *Apáczai Nevelési és Általános Művelődési Központ* (Pécs). *Kiválósági Díj arany fokozat: Városi Óvodai Intézmény* (Jászberény); *oklevél: Móra Ferenc Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium* (Szeged), *Budapesti Kőbányai Önkormányzat Napköziotthonos Óvoda, Ceglédi Közgazdasági és Informatikai Szakközépiskola* (Cegléd).

Debrecen ünnepel...

Az idei pedagógusnap alkalmából az ország minden táján az ünnepi érdeklődés központjában a közszolgálati réteg meghatározói képviselői, egy gazdag tartalmú szóval megnevezve őket –, a nevelők álltak. A sok-sok esemény közül most egyről szólunk kissé részletesebben, helybeli nyugdíjas kollégánk, *Hajdú Béláné* színes tudósítása nyomán –: a debreceni ünnepről.

Színhely és időpont: Víg mozi, június 8., délután, mintegy 350 résztvevővel. A főszereplők pedig a nyugdíjas pedagógusok, köztük 25-en immár 60 esztendeje tagjai szakszervezetünknek.

A változatosan szerkesztett műsorból két mozzanatot emelünk ki.

Az egyik: az „alapító atyák” köszöntése. A PSZ alelnöke, *Árok Antal* és *Jenei Attiláné*, a Városi és Körzeti Bizottság titkára – értékes munkájukat méltatva – oklevelet, emlékérmét és pénzjutalmat adtak át az idős kollégáknak.

A másik: az Eötvös Utcai Általános Iskola igazgatónője, *Fehér Mária* az Eötvös József-emlékérem ezüst fokozatát vehette át nyugdíjba vonulása alkalmából. Az ünnepségen szereplő tanítványainak sikere is bizonyítja a kitüntetés jogosságát.

A beszámolóból több nevet is kiemelhetnénk, de csak *Szabó Zoltánt* ragadjuk ki, a nyugdíjastagozat vezetőjét – egyébként az országos tagozatnak is ő az elnöke. Áldozatos, felelősségteljes munkáját a tudósító néhány lelkes szava érzékelteti.

Az ünnepeltek és a többiek hálás szeretettel köszönték meg az egész ünnepség feledhetetlen élményét, melynek megrendezésében természetesen a város önkormányzata is hathatósan részt vett.

Folytatás a 6. oldalról.

- **Szakszervezeti Otthon-Biztosítás.** A SIGNAL Biztosító Rt. a szakszervezeteket kiemelt partnerének tekinti, és ezért számukra olyan épületbiztosítási konstrukciót ajánl, amelyet **20%-os évesdíj-engedménnyel** vehetnek igénybe. A kedvezményt PSZ-tagkártyával lehet igénybe venni.

Épület/lakás alapterülete	Átlagos biztosítási összeg (Ft)	Negyedéves díj (Ft)
55 m ² -ig	6 500 000	1 650
56 – 70	8 500 000	2 150
71 – 85	10 500 000	2 700
86 – 100	12 500 000	3 200
101 – 130	15 500 000	4 000
131 – 160	19 500 000	5 000
161 – 200	24 500 000	6 200

Ha az Ön lakásának, családi házának átlagos, négyzetméterenkénti újraépítési értéke nem haladja meg a 135 000,- Ft/m²-t, akkor a fenti táblázat tartalmazza épületbiztosítás díját, ha ezen összegnél magasabb, kérje képviselőnk segítségét! Amennyiben az engedményre jogosult szakszervezeti tag nem tulajdonosa a biztosított vagyontárgyaknak, akkor a biztosítás szerződője a szakszervezeti tag, a biztosított pedig a tulajdonos lesz.

További információ: a SIGNAL Biztosító Rt. munkatársánál a következő telefonszámon: 06-1-458-4206, fax: 06-1-458-4260.

TILTAKOZÁS A PEDAGÓGIAI SZAKSAJTÓ TÁMOGATÁSÁNAK MEGSZÜNTETÉSE ELLEN

A nyár folyamán, a takarékosági intézkedések keretében az Oktatási Minisztérium a Köznevelés kivételével megszüntette a pedagógiai lapok anyagi támogatását. Erre reagálva tette közzé a Pedagógiai Lapok Egyesülete (PELE) tiltakozását, amelyet teljes terjedelmében közreadunk. Mi is úgy véljük, hogy a lap támogatás megszüntetése a költségvetési takarékoskodás szüklátókörü és igénytelen módja, amelynek hosszú távú következménye az iskola világában már-már bontakozó szabad szellemi forgalom elsorvasztása. Nem lehet forráshiányra és takarékoságra hivatkozni akkor, amikor a pedagógus-továbbképzések jelentősége folyamatosan növekszik, a jó szakmai lap pedig a legolcsóbb és leghatékonyabb továbbképzési forma. Ráadásul a továbbképzések értékeinek közvetítése, fogvatékosságainak bírálata is dinamikus és szabad szakmai sajtót igényel. Az oktatási kormányzat a pedagógiai lapok támogatásának megvonásával szakmai hitelét és reformjainak sikerét kockáztatja. Ezért a Mentor szerkesztősége tiltakozó nyilatkozatot fogalmazott meg, amelyhez a mentor.tampont@mentor-tampont.hu e-mail címre várják kollégáink csatlakozását, aláírását (név és foglalkozás megjelölésével).

A PSZ sajtóorgánuma, a Pedagógusok Lapja korábban és most sem kap támogatást az OM-től. Ennek a kiadását a Pedagógusok Szakszervezete központi költségvetése, illetve különböző pályázatokon elnyert pénzek biztosítják. A minisztérium döntése tehát lapunk megjelenését nem veszélyezteti. Ennek ellenére mi sem tartjuk helyesnek az OM döntését, és csatlakozunk a tiltakozáshoz.

Pedagógusok Lapja Szerkesztősége

Minden társadalom jövőjét, gazdasági fejlettségét oktatásának minősége, színvonalra szabja meg. Magyarországon mind a köz-, mind a felsőoktatásban reformok zajlanak, hogy felzárkózhassunk a fejlett ipari országokhoz. E folyamatok tükrében elfogadhatatlannak tartjuk, hogy az oktatási tárca az új tanévtől éppen e reformok legfőbb szakmai segítőit, a pedagógiai folyóiratokat – támogatásuk megvonásával – ellehetetlenítette, ezzel szeptembertől gyakorlatilag megszűnne a pedagógiai szakmai sajtó Magyarországon. Beszűkül a kommunikációs csatorna, s ezzel együtt a pedagógusok lehetősége is arra, hogy széles körben elmondhassák véleményüket a különböző változásokról, új folyamatokról és szakmai vitát folytassanak.

Az érdekeltek számára különösen sokkoló hír – miszerint néhány, jórészt saját kiadvány kivételével már az idei évtől megszünteti a pedagógiai lapok támogatását az Oktatási Minisztérium –, a nyári vakáció közepén, a Népszabadság július 14-én megjelent információja nyomán került napvilágra, és több mint félszáz kiadványt érint, benne nagy múltú szakmai folyóiratokat éppúgy, mint néhány éve piacon lévő, hiánypótló orgánumokat. A folyóiratok túlnyomó többségének a központi támogatás volt eddig az egyedüli vagy legalábbis a fő működési forrása. Ennek hiányával és a szinte csak minisztériumi lapok életben tartásával éppen az oktatásban, a kommunikáció területén billen fel az egyensúly, s kerül veszélybe a demokrácia, noha éppen az oktatás feladata, hogy a társadalom minden szintje számára megalapozza a kulturált, demokratikus párbeszéd kialakulásának lehetőségeit.

Magyar Bálint oktatási miniszter egy megbeszélés keretében közölte döntését a Pedagógiai Lapok Egyesületének (PELE) képviselőivel (a Köznevelés, az Új Pedagógiai Szemle, az Iskolakultúra, a Mentor, a Szakoktatás és a Fejlesztő Pedagógia főszerkesztőjével), akik a miniszterhez írott levelükben sürgették a tárca idej elmaradt támogatása miatt a találkozót.

Elfogadhatatlannak tartjuk, hogy késve, „visszamenőleges hatállyal”(?!) ráadásul olyan időpontban került sor a döntésre, amikor sem az érintettek, sem a pedagógusok, sem az oktatás más szakemberei nem tudnak megfelelően reagálni a történetekre – a többséghez még el sem jutott a hír. A késői döntés miatt a lapok súlyos anyagi helyzetbe kerültek, nagy részük végzetesbe, mert több szerkesztőség ahhoz, hogy a tanév végéig meg tudja jelenteni kiadványát, kölcsönt vett fel, bízva az eddigi gyakorlatban, hogy ha késve is, de megkapja a támogatást.

A híradásokból tudjuk, a kormányzati megszorító intézkedések egyik legnagyobb vesztese az oktatási tárca: az elvonások fontos feladatokat strukturáltak át, illetve szüntettek meg – ezzel azt jelezve, hogy az oktatás nem is olyan égető kérdés Magyarországon, reformjait sem kell komolyan venni. Egy kívülálló számára ugyan tiszteletre méltó lehet, hogy „a tárca az utolsó pillanatig bízott abban, hogy sikerül forrást találnia a szakmai lapok támogatására”, a szakma munkásai azonban jól tudják, ez azt jelenti, hogy a minisztérium az idej évre szóló költségvetésében eleve egy fillér támogatást sem tervezett a pedagógiai folyóiratokra.

A pedagógiai folyóiratok megszüntetésének nem volt előzménye – ha csak a rájuk szánt keret évek óta tartó folyamatos és drasztikus

csökkentését nem tekintjük annak – nem volt megbeszélés, megoldáskeresés.

A tárca vezetője szerint bár több nyugat-európai országhoz hasonlóan Magyarországon is a szaklapok online formájának fejlesztése lehet a járható út, ám kiderült: annak támogatását a minisztérium ugyancsak nem vállalja – „végül is minden információ megtalálható az interneten”. Az OM a „jövőre figyelve” teljesen figyelmen kívül hagyja a magyar pedagógustársadalom mai olvasási és netezési lehetőségeit és szokásait. Egyrészt a látszólag tökéletes iskolai internetes lefedettség ellenére jelenleg még a pedagógusok túlnyomó többsége nehézkesen fér a világhálózathoz, másrészt a reformok egyre sokrétűbb feladatai miatt sem ideje, sem energiája arra, hogy a hatalmas, szüretlen és egyre növekvő információhalmazból naponta összeszedje a számára szükséges tudnivalókat. Nem szólva arról, hogy egy több oldalas szakmai írásban, tanulmányban elmélyedni aligha a képernyő előtt tud.

Az internet a gyors információszférában pótolhatatlan, míg a nyomtatott sajtó nagy előnye, hogy az információhalmazból a lényegét kiszűrve, azt meghatározott szakmai értékrendben nyújtja az olvasóknak – mintegy irányítéként szolgálva számukra. Nem elhanyagolható szempont, hogy a szükséges ismereteket nyújtó folyóiratok bárhol és bármikor olvashatók, írásaik visszalapozhatóak, és idézhetőek.

Egyre több országban jönnek rá – s immár nálunk is vannak követői –, hogy mivel a nyomtatott sajtó a mindennapi kommunikáció alapja, azt érdemes bevinni az iskolába. A diákok az értelmes olvasást a napilapokból és folyóiratokból tanulhatják meg leginkább, ami a szövegértő olvasás kifejlesztéséhez nélkülözhetetlen – a nemzetközi felmérésekből, a PISA-jelentésekből jól ismerjük e téren a lehangoló tény, diákjaink (alul)teljesítését, amin csak valódi társadalmi összefogással lehet javítani. Ott, ahol ezt megtették, látványos fejlődés következett be az oktatásban, majd a gazdaság minden területén is. Az oktatás sok szempontú, kiemelt támogatására ösztönöznek bennünket a hazánk adottságaihoz hasonló országok, például Írország, Finnország, Észtország tapasztalatai – ahol miközben az internet szuperszonikus sebességgel hódít tért a lakosság körében, új módon segítik azokat az értékteremtő, nyomtatott sajtótermékeket, amelyek az oktatás, a kultúra berkeiben az ország felemelkedését szolgálják. Elkülönített forrásokkal segítik munkájukat, nem szolgáltatva ki őket a bulvárkereskedelemnek, a piac esetlegességének.

Elengedhetetlennek tartjuk nálunk is egy olyan lap támogatási struktúra kialakítását, amely nem egy-egy évre nyújt a szerkesztőségeknek anyagi forrást, nem teszi függővé a folyóiratokat sem jobbról, sem balról az éppen uralkodó politikai erőviszonyoktól, hanem meghatározott szakmai kritériumok alapján működésükhöz hosszú távon biztosít támogatást és teremt stabilitást – mert a négyévente cserélődő kormányzatnak kiszolgáltatott lapok nem felelhetnek meg az objektivitás és pártatlanság alapvető követelményének, ami a fejlődés záloga.

A társadalom jövője az oktatás minőségétől függ, a minőség a pedagógusoktól, akiknek sokrétű felkészültségéhez a pedagógiai szakmai lapok segítségével nélkülözhetetlen.

Pedagógiai Lapok Egyesülete (PELE)

Csak a tájékozott ember tud élni jogaival csak a felkészült szakszervezeti vezetőnek van esélye az érdekérvényesítésre!

„Tegyük sikeressé Magyarországot” című dokumentumról és társadalmi vitájáról

Az elmúlt hetekben zajlott az ország fejlesztési teendőit összefoglaló dokumentum véleményezése. E vitaanyag alcíme: Új távlatok hazánk fejlődése előtt. Az *Ajánlás-t dr. Baráth Etele* európai ügyekért felelős tárca nélküli miniszter jegyzi. Főgondolatai a következők: „Európai uniós csatlakozásunkkal új fejezet kezdődött Magyarországon, a magyar emberek számára. Időszerű, hogy átgondoljuk, milyen országban szeretnénk élni, milyen irányban kellene fejleszteni hazánkat. Időszerű ez a kérdés már csak azért is, mert európai uniós csatlakozásunknak köszönhetően jelentős támogatást is kapunk az általunk elhatározott fejlődés megvalósításához. Magyarország az Európai Unió tagjaként 2007. és 2013. között előreláthatólag csaknem hateres milliárd forintnyi közösségi fejlesztési támogatásra lesz jogosult. A hazai saját erővel együtt ez a hét éves időszak minden napján mintegy ötmilliárd forint fejlesztési forrás hatékony felhasználását teszi lehetővé! Erre a hatalmas feladatra készül most a kormány, amelynek nevében arra kérem, vegyen részt Ön is ebben a felkészülésben.”

Az uniós források igénybevételéhez terveket kell készíteni. Ezekből a legfontosabbaknak az országstratégiának, azaz a II. Nemzeti Fejlesztési Tervnek 2006 elejére kell készen állnia. Ezt megelőzően 2005 őszén dönt az Országgyűlés a fejlesztések fő irányairól, melyeket a címben említett dokumentum határoz meg. Addig, amíg a minisztériumok és régiók összeállítják az operatív programjaikat, majd az európai uniós támogatások felhasználásához a pályázati kiírások megtörténnek, még többször lesz további véleménynyilvánításra lehetőség.

Az átfogó tervdokumentum és háttéranyagai letölthetők a Nemzeti Fejlesztési Hivatal honlapjáról (www.nfh.hu). Ebben a tervezési folyamatba illeszkedik bele az OM által készített, az oktatás hosszú távú fejlesztési stratégiájára vonatkozó program is.

A stratégiai célokat 2020-ig, tehát négy-öt kormányzati ciklusra kell meghatározni. Hogy mit kell tenni a gazdaság versenyképességének tartós növekedése, a foglalkoztatás bővülése, a versenyképes tudás és a műveltség növekedése érdekében, ugyanúgy megtalálható a dokumentumokban, mint az: hogyan lehet javítani a népesség egészségi állapotát, a társadalmi összetartozást, a kiegyensúlyozott területi fejlődést stb.

Az oktatással kapcsolatban a fő hangsúly a munkaerő-piaci igényekhez való alkalmazkodásra esik. „Ehhez korszerűsíteni kell az oktatásnak és a képzésnek mind az infrastrukturális, mind pedig az emberi feltételeit, javítani kell az emberi erőforrás minőségét” – fogalmaz a vitaanyag.

Újszerű volt a véleménykérés módja. Mintegy 20 oldalnyi, igen sokrétűen összeállított kérdéshalmaz megválaszolását igényelte a véle-

ménynyilvánítótól. Például: A versenyképesség javításában az Ön szervezete szerint az állam

- a versenyfeltételek alakításával,
- a direkt fejlesztésekkel vegyen részt?

Példa az oktatás területéről: Mi szolgálná leginkább hosszú távon a közoktatás minőségének javítását? Rendezze sorrendbe az intézkedéseket fontosságuk szerint!

- iskolák fizikai infrastruktúrájának fejlesztése (iskolaépületek, berendezések),
- az iskolák informatikai eszközökkel való ellátottságának javítása,
- a tanítási tartalom (tantervek, tananyagok) fejlesztése,
- tanulói tudás értékelésének megbízhatóbbá, igazságosabbá tétele,
- a pedagógusok szakmai alkalmasságának fejlesztése (képzés, továbbképzés javítása),
- a jó pedagógusok anyagi és erkölcsi elismerése, az alkalmatlanok eltávolítása a pályáról.

Megemlítem, hogy a PSZ véleményt nyilvánított még a Közoktatáspolitikai Tanács ülésén és az OÉT Szakképzési Bizottsága ülésén is.

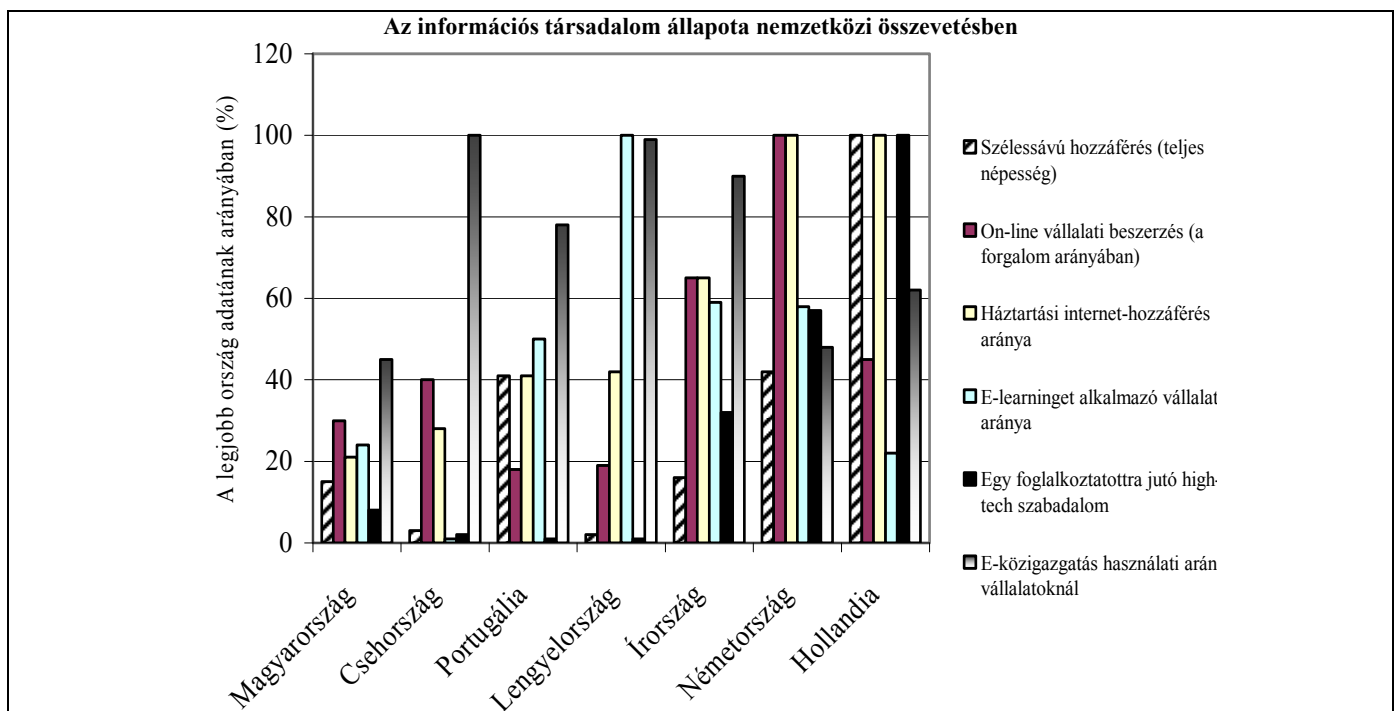
Nagy lehetőség és egyúttal nagy kihívás előtt állunk, amikor arra vállalkozunk, hogy meghatározzuk a következő évtized magyar gazdaságának és társadalmának jövőképét, és megalkossuk ezen időszak fejlesztési programját.

A dokumentum természetesen az információs társadalom kiteljesedésének szükségességét is felvázolja. Megerősödésének feltétele a digitális esélyegyenlőség megteremtése, a lakosság bevonása az információs társadalom lehetőségeinek kiaknázásába. Korszerű működését segíti az elektronikus közszolgáltatások és magánszolgáltatások terjedése, valamint az e-demokrácia kialakulása. A lehetséges előnyök kihasználása mellett figyelmet kell fordítani az információs forradalom által okozott kockázatok megelőzésére és kezelésére.

Az európai ügyekért felelős tárca nélküli miniszter az ajánlását azzal a reménnyel zárja, hogy ez a közös munka közelebb hozza egymáshoz a benne részt vevőket. „S ez a felzárkózásnál, a gazdasági sikernél is fontosabb eredménye lenne európai uniós tagságunknak.”

Mi is ebben a meggyőződésben vettünk részt a társadalmi vitában.

Összeállította: *Szlankó Erzsébet* alelnök

Országos Pedagógus Teniszbajnokság Balatonalmádiban

A Balatonalmádi TENNIS CLUB 1925 sportegyesület és a Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) hagyományosan a tanév végén, 2005. június 24. és 26. között rendezte meg az Országos Pedagógus Teniszbajnokságot. Ezúttal hatodszor került sor erre a sportversenyre. Ismét sikeres és jó hangulatú rendezvény tanúi lehetünk, bár az elhúzó érettségi vizsgák miatt az előző évekhez képest kevesebben tudtak részt venni a küzdelmekben. A TENNIS CLUB balatonparti pályáin, ahol a mérkőzéseket rendezték, és a klubházban megfelelő feltételeket biztosítottak a nemes vetélkedőhöz. A teniszverseny eredményes lebonyolításáért köszönet illeti a klub vezetőit, munkatársait. A versenyzők elhelyezésére szolgáló Győr városi-körzeti PSZ-tüdülő nyugodt és kulturált feltételekkel járult hozzá a versenyzők jó közérzetéhez. A teniszbajnokság résztvevőit a házigazdák jóvoltából hangulatos gulyásparti és vitorlázás is szórakoztatta. A bajnokságot *Arok Antal*, a PSZ alelnöke nyitotta meg és adta át az érmeket, díjakat.

A teniszverseny eredménylistája

NŐK 45 ÉV ALATT

1. **Csáziné Magyar Ildikó** (Szentés)
2. **Csátaljay Anita** (Baja)
3. **Dudásné P. Mariann** (Balatonalmádi)

NŐK 45 ÉV FELETT

1. **Telekesi Ágnes** (Budapest)
2. **Kissné Katona Ágnes** (Baja)
3. **Halászné Kónya Hajnalka** (Mátészalka)

FÉRFIAK 40 ÉV ALATT

1. **Dudás Zsolt** (Balatonalmádi)
2. **Halász László** (Mátészalka)
3. **Gombás Szabolcs** (Mór)

FÉRFIAK 55 ÉV FELETT

1. **Csátaljay István** (Baja)
2. **Szoó László** (Szombathely)
3. **L. Nagy József** (Nyíregyháza)

VEGYES PÁROS

1. **Csátaljay István** (Baja) – **Csátaljay Anita** (Baja)
2. **Dudás Zsolt** (Balatonalmádi) – **Dudásné P. Mariann** (Balatonalmádi)
3. **Szoó László** (Szombathely) – **Kissné Katona Ágnes** (Baja)

Országos Pedagógus Sportnapok Vásárosnaményban

Ez évben, 2005. július 2-3-án Vásárosnaményban került sor az Országos Pedagógus Sportnapokra (OPS). Az ötödször lebonyolított sporttalálkozóznak a *II. Rákóczi Ferenc Gimnázium*, illetve a *Babus Jolán Középfiskolai Kollégium* adott otthont, méltó feltételeket biztosítva a versenyeknek. Külön elismerés illeti a szervezésben közreműködő kollégáinkat,

különösen *Trencsényiné Boros Ildikó* PSZ-titkárt és *Orosz Miklós* testnevelőtanárt. Segítőkéz közreműködésüket, amelynek révén a mostoha időjárási viszonyok ellenére is sikeres és jó hangulatú rendezvényen vehettünk részt, ezúton is köszönjük. A találkozót *Varga László*, a PSZ elnöke nyitotta meg és adta át a díjakat.

Az eredmények listája a következő:

Kispályás labdarúgás (férfi): 1. *Vásárosnamény*, 2. *Vác*, 3. *Simontornya*, 4. *Putnok*, 5. *Szigetvár*, 6. *Miskolc*.

Kosárlabda (női): 1. *Vác*, 2. *Simontornya*.

Asztalitenisz nők: 1. *Bíró Beáta* (Simontornya). **Férfiak:** 1. *Mándi Zoltán* (Vásárosnamény).

Barangoltunk, barátoktunk

Természetjáró pedagógusok találkozója Keszthelyen

A népes tábor ellenére is családi hangulatú volt a 46. Országos Pedagógus Természetbarát Találkozó Keszthelyen, mivel a többség évek óta rendszeresen megjelenik a július első hetében sorra kerülő „randevún”. Az idei egy kicsit mégis csak más volt, mint-hogy a társaság megközelítőleg egyharmada - mintegy harminc fő - először volt tagja e kedves vidám társaságnak. Tovább őrződött viszont a hagyomány a korosztályi összetéltel illetően, hiszen a résztvevők az éppen tízévestől a nyolcvan fölöttig együtt rótták a város utcáit, csodálták meg a Festetics-kastély termeit, a hintómúzeum remek „járgányait”. A környék varázslatos természeti szépségeivel pedig ki-ki érdeklődése, kedve, lendülete szerint ismerkedett. Az előre meghirdetett programoknak megfelelően meghó-

dítottuk Szigliget várát, és gyönyörködtünk a hegy csúcásáról a kilátásban, aztán „élveztük” a zuhogó esőt a Szentgyörgy-hegy ormán. A gyaloglás és buszos „rázkódás” fáradalmait a hévízi tó és a zalakarosi termálfürdő vizében kúráltuk. Láttuk az Afrika múzeumot Balatonedericsen, s megcsodáltuk a Kis-Balaton gazdag növény- és állatvilágát. Megmerítettünk Fekete Istvánnak, a Vuk, Kele, Csi és sok más, gyermek- és felnőtszívvel melengető állatmesés írónaknak világában a Diá-szigeten, ahol újratekertve láthattuk – a Tüskevár című könyvből a filmbe költözött öreg halásznak, – Matula bácsinak konyhóját is. Az éjszakába nyúló, újabb barátságokat hozó beszélgetések mellett sokaknak maradt energiájuk a hagyományos, a bejárt helyek emberalkotta és természet adta kincseit

kérdező szellemi totó kitöltésére is, bizony-ságul arra, hogy nemcsak a jó pap, de a pedagógus is holtig tanul. A sok-sok élményért, jó hangulatért, a kívánságokat is teljesítő szervezésért, a zökkenőmentes lebonyolításért köszönet illeti *Tóth Imréné (Kati)*, *Feketű József*, *Tóth Imre* szegedi, *Padányi Lajos* nyergesújfalu és *Haraszi Béla* nyíregyházi kollégákat. A találkozón a PSZ országos vezetését *Szlankó Erzsébet* alelnök képviselte.

Jövőre Sárospatak székhellyel a Zempléni-hegység és a Bodroghöz természeti és kulturális kincseivel óhajunk megismerkedni. Bizton reméljük, hogy még többen leszünk ezen a 47. Országos Pedagógus Természetbarát Találkozón.

Juhász Olga

Egy rendhagyó olvasmány

Minap egy könyvet hozott a posta, mely már rejtélyes címével – **Cenzúrázott egészség** – érdeklődést keltett. Szerzője **dr. Lenkei Gábor**. Néhány adat róla a mű végén olvasható „önéletrajz” nyomán: Miskolcon született 1961-ben, a Debreceni Orvostudományi Egyetemen végzett kitűnő minősítéssel. Hat évig dolgozott a hivatalos orvostudomány keretei közt. Midőn rájött, hogy a gyógyításnak van egy sajátos, elhanyagolt világa, felmondott és új utakra tért.

Nehéz tömöríteni mindazt, amit kutatásai során feltárt, talán leegyszerűsítve: a természetes egészségmegőrzést ismerteti. Hadd idézzük saját figyelmeztető szavait:

„A szerző orvos. Ezzel együtt a könyv egyetlen sora sem tekinthető orvosi javallatnak, nem kezelhető a szerző által tett ígéretként. (...) A könyvben közölt információk nem használhatók fel a felelősség áthárítására. (...) Azt vallom, hogy az egészség csak a személy odaadó igyekezetével, és az önmagáért történő teljes felelősségvállaláson keresztül érhető el.”

A szokatlanul őszinte, felfedezéserejű könyvet – a szerző más műveit is gondozó Free Choice Books Kiadó jelentette meg 3. javított kiadásban – természetesen a szerzői jogvédelem megtartását hangsúlyozva. A kiadó címe: 1085 Bp., József krt. 14. Tel.: (1) 413-1090. Fax: (1) 413-1091.

Ezzel a címmel a sajtóorgánumban tallózza a velünk vagy rólunk készült írásokból közlünk összeállítást. Így egyrészt egy csoportba gyűjtve áttekintést kaphatunk arról, hogy milyen információk jutottak el gondjainkról, eredményeinkről a társadalomhoz, másrészt azt is láthatjuk, melyek azok a lényeges problémák, törekvések, amelyek még nem vagy nem kellő módon váltak ismertté. Egyszerre célunk tehát a tájékoztatás és tájékozódás.

NÉPSZAVA

(2005. VIII. 29.)

Csütörtöktől közalkalmazotti béremelés

(...) – Mindenhol ki kell fizetni a mostani 4,5 százalékos bérfeljesztést, hiszen az jogszabály alapján jár, és az önkormányzatok már ennek figyelembevételével fogadták el költségvetésüket – mondta lapunk érdeklődésére Varga László, a Szakszervezetek Együttműködési Fórumának alelnöke, a Pedagógusok Szakszervezetének elnöke. Arra a kérdésre, hogy mennyire lehet hasznos a kétütemű béremelés, az érdekvédő azt mondta: ez is alkalmas a bérfeljesztésre, és az összesen 12 százalékos növelés egész évre számítva több mint kilencszázalékos javulást jelent a bértömegben. Gondot okozhat viszont például az, hogy a szeptemberi emelésnek lehet a jövő évre áthúzódó hatása, ami nehezítheti az amúgy sem könnyű őszi bértárgyalásokat.

(2005. IX. 2.)

Korszerűbb közoktatás hét lépésben

(...) A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) tíz pontot adott a hét lépésre. Varga László, a PSZ elnöke kifejtette: a legfontosabbnak a közoktatás esélykiegyenlítő szerepét tartják, ehhez azonban elengedhetetlen a szükséges költségvetési, szakmai feltételek megléte, a végrehajtás ellenőrzése. Elmondta, ugyanakkor a közoktatásnak változatlanul gondja marad a finanszírozás, s a béreken is van mit javítani. (...)

Arok Antal, a PSZ alelnöke megjegyezte, bár mostanában sokszor hallani, hogy csökkent a gyereklétszám az iskolákban, és ez indokolja az összevonásokat, megszüntetéseket, de ez csak az általánosokra igaz, a középiskolákra nem. Az 1995-96-os tanévben csökkent először egymillió alá az általánosba járó gyerekek száma, akkor 992 ezer volt, ma mindössze 870 ezer. Ezért jelent gondot a gyereklétszám-alapú finanszírozás. (...)

NÉPSZABADSÁG

(2005. VI. 27.)

Verseny az óvodai helyekért

Nemcsak a középiskolákban vagy a felsőoktatásban, hanem már a jó hírű óvodákban is komoly túljelentkezés van a helyekért. Elvileg a körzeti óvoda nyújt megoldást a harmadik évet elért gyerek elhelyezésére. (...)

– Csakhogy az óvodák nem feltétlenül ott vannak, ahol sok gyerek születik – mutatott rá Makár Barnabásné, a Pedagógusok Szakszervezete Óvodai Tagozatának vezetője. A másik ok, hogy vannak igen népszerű óvodák: a jó közlekedés, a parkos környezet, a felszereltség vagy az óvó nénik jó híre igen vonzóvá tehet egy-egy óvodát. Ezekben emiatt túljelentkezés van, míg más, kevésbé közkedvelt óvodák konganak az ürességtől. A felkapott óvodák miatt több szülő lakcím-változást is bevallal. (...)

(2005. VII. 7.)

Sok pedagógus nyáron is dolgozik

(...) Arok Antal, a Pedagógusok Szakszervezetének alelnöke úgy becsüli: a 160 ezer fős tanári gárda 10-15 százaléka nyáron is dolgozik.

Jobb esetben foglalkozásukhoz kötődő tevékenységet végeznek: például bukkott diákokat korrepetálnak, főként a matematika szakosok, hiszen ebből a tárgyból sok tanuló „elhasal”. A napközis-felügyelet és a táboroztatás is gyakori (...)

– Egy tanteremben jóval kevesebb veszély leselkedik a diákokra, mint a tóparton vagy az erdőben – mondja Arok Antal. – Ha pedig történelem valami, rögtön a tanárt veszik elő, hiszen ő felel a diákok testi épségéért. (...)

Az átdolgozott „vakáció” után azonban ezek a kollégák fáradtan vágnak neki az új tanévnek – mondja Arok Antal. Ez könnyen a tanítás rovására mehet. (...)

(2005. VII. 11.)

Gyermekként kell dönteni az integrált oktatásról

A diákok integrált oktatása szükséges és pedagógiailag hasznos, de lehetnek olyan esetek, amikor célszerű a gyerekek elkülönített oktatást biztosítani – nyilatkozta Varga László, a Pedagógusok Szakszervezetének elnöke annak kapcsán, hogy a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia egyik állásfoglalásában „az esélyegyenlőség és az emberiség nevében” tiltakozott „az erőszakos integráció” ellen. (...)

– Az integrációról azonban nagyon nehéz általánosságban beszélni: egyedi esetekben egyedi döntéseket kell hozni, a felzárkóztatásnak személyre szabottnak kell lennie – fogalmazott Varga László. – A probléma éppen az, hogy sokan egybemossák a dolgokat – tette hozzá. – Mert nem mindegy, hogy hátrányos helyzetűek, roma gyerekek, tanulási nehézséggel küszködő diákok vagy értelmi, testi fogyatékos tanulók integrációjáról van-e szó – hangsúlyozta a szakszervezeti elnök. (...)

(2005. VII. 16.)

Új iskolák régi épületekben

Az önkormányzat „bezárja”, az egyház „kinyitja”

(...) Összességében ugyanis a 2000-2001-es tanév óta összesen 1321 közoktatási intézmény zárta be és 1276 nyitotta meg kapuit. Papíron persze a statisztikában megjelenő új intézmények gyakran csupán azt jelzik, hogy két vagy három iskolát összevonnak, az így létrejövő intézmény pedig újnak számít az adatsorban – mutatott rá Czimer László, az Oktatási Minisztérium tanügyi-igazgatási főosztályának vezetője. (...)

– A statisztikát lehet ugyan magyarázni, de attól még tény marad, hogy az önkormányzati fenntartású iskolák száma egyre csökken – fogalmazott Arok Antal, a Pedagógusok Szakszervezetének (PSZ) alelnöke, aki még ennél is súlyosabb problémának tartja az iskolaépületek egyre romló állapotát. Mint mondta: az iskola-át szervezés akár jó lépések is lehetnek, ha az így megspórolt pénzt visszaforgatják az oktatásba, ám az esetek túlnyomó többségében nem ez történik. Rámutatott: a kilencvenes évek elején az oktatásra szánt pénzek tíz százalékát fordították infrastruktúrafejlesztésre, az ezredfordulóra viszont ez az arány három százalékra csökkent. (...) Pár éve elkezdődött ugyan egy iskolafelújítási program, a pályázáshoz szükséges önrészt azonban sok önkormányzat nem tudja előteremteni – mondja a szakszervezeti vezető. *Ezért a PSZ azt szeretné, ha az Európai Unió egységes irányelveket szabna meg az iskolák működési feltételeihez.* Ilyen jellegű előírások Magyarországon is vannak ugyan, de bevezetésük határidejét mindig arrébb tolják, mert a fenntartók anyagi okok miatt nem képesek teljesíteni az előírásokat. Arok Antal szerint egy EU-s előírás komolyabb ösztönző lenne. Kezdeményezésüket egyébként nemzetközi szinten kedvezően fogadták.

(2005. VIII. 31.)

Hét lépéssel csöngetnek be

(...) Annál nagyobb fejtörést okozott viszont a szöveges értékelés. Az elmúlt tanév tapasztalatai azt mutatják: a szülők nem értik a pedagógia nyelvén írott szövegeket. Azt kérdezik a tanítótól: mit jelent a leírt szöveg osztályzatban kifejezve? Persze, ha egyáltalán el tudják olvasni azt. Ugyanis – mint arra Horváth Péter, a VIII. kerületi Erdélyi Utcai Általános Iskola igazgatója, a PSZ szakértője rámutatott – vannak szülők, akik egyáltalán nem tudnak olvasni. Ők a múlt tanév végén sorra

járuktak a tanítónőhöz, azt kérve: olvassa föl nekik a gyermekükről készült értékelést. (...)

(2005. IX. 2.)

Kisiskolák: fordulat hét lépésben

(...) A Pedagógusok Szakszervezete üdvözlő és támogatja a kormány oktatással kapcsolatos hét lépését. Különösen fontosnak ítélik a kistéleptületek, kistérségek iskolarendszerének ösztönző és szabályozott fejlesztését. Ugyanakkor elengedhetetlen, hogy mindehhez meglegyenek a szükséges költségvetési és szakmai feltételek is – mondta tegnap Arok Antal alelnök. Hozzátette: a kistérségi társulás folyamata már elindult, s „ha jól csinálják, jó is lehetne”. Am sokszor csupán pénzügyi szempontok játszanak szerepet – az ilyen társulásnak nem mindig van hozadéka. (...)

MAGYAR HÍRLAP

(2005. IX. 2.)

El a pártokat az iskoláktól

Az oktatási jogok miniszteri biztosával egyetértve a Pedagógusok Szakszervezete úgy véli, el kell kerülni, hogy 2006 tavaszán direkt pártpolitikai harcok terepévé váljanak az oktatási intézmények. Aáry-Tamás Lajos, az oktatási jogok miniszteri biztosá és az Eötvös Károly Intézet a közeljövőben rövid ajánlást juttat el az iskolafenntartóknak és az igazgatóknak a választási kampállyal kapcsolatban.

MAGYAR NEMZET

(2005. VI. 29.)

Fél pénz a vizsgáztatásért

Az érettségiztetésért járó pedagógusi díjazást felére, a szakmai vizsgáért járó juttatást pedig a harmadára csökkentette az Oktatási Minisztérium, A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) azt kéri a tárcától, hogy változtassa meg a jogszabályt, és megfelelően díjazza a többletmunkát. A minisztérium szerint az Országos Szakképzési Tanács is támogatta a döntést.

Szembesültünk azzal az érettségi és szakmai vizsgák idején, hogy az oktatási tárca jelentősen csökkentette a pedagógusok díjazását – mondta lapunknak Szlankó Erzsébet, a Pedagógusok Szakszervezetének alelnöke. Korábban a maturán külön díjazták az írásbelit és szóbelit, most azonban ez egy vizsgának számít, így a pedagógusoknak járó pénz is körülbelül a felére csökkent. (...)

(2005. IX. 2.)

Több bért a pedagógusoknak

Nincs olyan a hét lépés között, amit nem támogatnánk, de olyan sincs, amit ne kellene tovább formálni a szakmai szervezetekkel folytatott egyeztetések során – jelentette ki Varga László, a Pedagógusok Szakszervezetének elnöke. Az érdekvédő kiemelte az esélyegyenlőséget segítő intézkedéseket, mint például a kistérségi iskolarendszer fejlesztését és a foglalkoztatási gondok megoldására irányuló korrengedményes nyugdíjazás kiterjesztését. Arok Antal, a szervezet alelnöke szerint a jövőben meg kellene szüntetni a gyereklétszám-alapú finanszírozási rendszert, mivel a gyerekszám csökkenése nincs arányban a költségek csökkenésével. (...)

24 ÓRA (Komárom-Esztergom megye)

(2005. VIII. 23.)

Könnyebb lesz az iskolatáska?

A Pedagógusok Szakszervezete országos vezetőségének háromnapos, tanévnyitói tanácskozásán hétfőn elhangzott: az oktatás reformja elkerülhetetlen. A tanácskozáson részt vevő Magyar Bálint oktatási miniszter az idej tanévről kiemelte: az iskolák pedagógiai programjaiban rögzíteni kell a házi feladattal kapcsolatos hozzáállást, valamint hangsúlyozta az iskolatáska súlyának korlátozását az alsó tagozatos évfolyamokon.

Hatékonyági problémák a közoktatásban

A fenti címmel az *Országos Közoktatási Intézet* (OKI) gondozásában megjelent könyv (szerkesztője *Hermann László*) izgalmas és aktuális kérdésekkel foglalkozik. Az **oktatás hatékonysága az a kérdés, melyet mind nagyobb érdeklődés kísér** Magyarországon és Európa más országaiban egyaránt. A kitüntetett figyelem nem véletlen, hiszen az oktatás hatékonyságában nemcsak a közvetlenül érintett tanárok, diákok, szülők, iskolavezetők, oktatáspolitikusok érdekeltek, hanem végső soron minden adófizető állampolgár is. Még sincs konszenzus a fogalom értelmezésében az egyazon szakmai vagy érdekcsoporton belül sem. A hatékonyság gyakran igen eltérő, esetenként egymásnak ellentmondó értelemben fordul elő az oktatásról szóló vitákban. Sokszor az oktatás eredményessége vagy minősége szinonimájaként jelenik meg ez a kifejezés, máskor a kiadások csökkentésének eufemisztikus megfogalmazására szolgál. Ezzel szemben közgazdasági értelemben az oktatás hatékonyságán lényegében azt értjük, hogy hogyan használjuk fel, mennyire költjük el jól az oktatásra szánt pénzt – akár az egyes iskolákat, akár az oktatási rendszer egészét tekintve. **Az oktatás hatékonysága közérdek**, eddig mégis kevés tudományos igényű elemzés készült Magyarországon a témában. A *Hatékonyági problémák a közoktatásban* című kötetben szereplő tanulmányok olyan kérdéseket elemeznek, amelyekről jó okkal feltételezhetjük, hogy vagy a kiadások, vagy az eredményesség oldaláról befolyásolják az oktatás hatékonyságát.

Az oktatás hatékonysága kapcsán talán a két leggyakrabban szóba kerülő probléma **az alkalmazkodás a csökkenő gyereklétszámhoz**, illetve **a falusi kisiskolák költségessége és minősége**. A szerzők elemzéseikben részletesen vizsgálják a két kérdést. Igazolják azt a talán meglepő következtetést, hogy nem a falusi kisiskolákban érdemes keresnünk a közoktatási hatékonysági problémáinak legfőbb forrását. Magyarázatot adnak arra is, hogy milyen tényezők játszottak szerepet a pedagógusállomány relatív, azaz a diákok számához viszonyított bővülésében. A kötet fontos témája **a pedagógusok összetételét meghatározó szelekciós folyamatok** elemzése, melyből kiderül, a versenyszféránál alacsonyabb keresetek miatt elsősorban a fiatalabb egyetemi végzettségű tanárok hagyják el a pályát, az érettségi után pedig a jobb tanulmányi eredménnyel rendelkezők kevésbé választják a pedagógusképzést. Ezek a negatív változások hosszú távon súlyosan veszélyeztetik a tanári munka minőségét, és ezáltal az oktatás eredményességét és hatékonyságát is. A könyv tanulmányai vizsgálják **az oktatási ráfordítások települések, önkormányzatok közötti területi egyenlőtlenségeit**, és az iskolarendszeren belüli folyamatok vizsgálatán túl kitérnek arra is, milyen az oktatás hatása az ágazaton kívül, a társadalom egyéb céljai szempontjából. A kötetben közölt értekezések a kérdést **az oktatás munkaerő-piaci hozama** alapján közelítik meg, és többek között rámutatnak arra is, hogy a jövő közoktatásában a szakismeretek átadásán túl a képezhetőségnek is hangsúlyos szerepet kell kapnia.

További információ: OKI 1051 Budapest, Dorottya u. 8. T.: 235-7262; internet: www.oki.hu; e-mail: oki@oki.hu.

Nem sikerült a felvételi?

Ingyenesen biztosítja a Felvételi Információs Szolgálat az idén sikertelen felvételt tett diákoknak a *Kétszintű Érettségi Katalógust*. Ez bemutatja a 2006-os érettségi rendszer legfontosabb tudnivalóit – melyek tekintetében nem várható lényeges változás – és további hasznos információkat tartalmaz a sikeres továbblépéshez. Eljárási kérdések, a tantárgyi érettségik felépítése és értékelése, gyakran ismételt kérdések, pályaválasztási tanácsok mellett a kiadvány felhívja a figyelmét azoknak a diákoknak, akik az idén középszinten érettségiztek, hogy szintemelö vizsgálással jövőre már jelentős lépéselőnyre tehetnek szert. Pontszámukhoz plusz 7 pontot szerezhetnek egyetlen szintemelö vizsgálással. Az idei statisztikák ugyanis azt mutatják, érdemes többlettudást szerezni, hiszen az emelt szintű vizsgákon sikerrel teljesítettek a diákok: tantárgyanként a tanulók 70-85 százaléka elérte a legalább 60 százalékos teljesítményt, azaz az érettségi ötöst, ami a felvételin 24 + 7 pontot jelentett., további 40-60 százaléka pedig legalább 75 százalékos teljesítményt ért el. Az ingyenes katalógusról további információ a www.fisz.hu oldalon és a 06 1 473-0769-es telefonszámon kapható.

FISZ Szerkesztőség és Hírigyűnökség

Tanuljunk tanulni...

A tanulás – valamely ismereti anyag megtartására irányuló szellemi munka – mindig is az embernevelés alapvető tevékenysége volt. Lényege abban van, hogy az új anyag beilleszkedik régebbi ismereteink közé. Ennek útja: a kapcsolódás (asszociáció), feltétele: a figyelem, eredménye: a tudás. Mit és hogyan tanuljunk? Az oktatás-nevelés örökös, napjainkban is zajló vitája. Az alapvetés azonban vitathatatlan: tanulásra, új ismeretekre folyamatosan szükségünk van.

Az új tanév megkezdése aktuálissá teszi újra elővenni a tanulás kérdéseit, milyen arányigazságokat alkottak e témában elődeink? Milyen szólások, mondások születtek erről? Összeállításunkat erre való tekintettel ajánljuk olvasóink figyelmébe. Fac, sapias et liber eris. – Tevékenykedj, tanulj, és szabad leszel. (latin mondás)

- A megismerés mézénél édesebb méz nem létezik. (*Nietzsche*)
- Kétfajta ember van: azok, akik gondolkodtatnak, és azok, akik szórakoztatnak. (*Montesquieu*)
- A könyvek azért vannak, hogy a tudást bennük tartsuk, míg a fejünket valami okosabbra használjuk. (*Szent-Györgyi Albert*)
- A gondolkodás érdekesebb, mint a tudás, de nem érdekesebb, mint a felismerés. (*Goethe*)
- Tudni már unalmas. Csak tanulni érdekes. (*Kosztolányi Dezső*)
- A gondolkodás határtalan és reménytelen művellet. (*Füst Milán*)
- Átgondolni csak azt lehet, amit tudunk... viszont csak azt tudjuk, amit átgondoltunk. (*Schopenhauer*)
- Az önálló gondolkodás a tiszteletlenséggel kezdődik. Idáig sokan eljutnak, de itt meg is rekednek. (*Kolozsvári Grandpierre Emil*)
- Rá kell jönni, hogy a dolgokat megismerni nem kötelesség, hanem gyönyör. (*Hegeudis Géza*)
- Gondolkodás tanulás nélkül hebehurgyává tesz, tanulás gondolkodás nélkül szerencsétlenség. (*Konfuciusz*)
- A tanuló ne gondolatokat, hanem gondolkozni tanuljon. (*Kant*)
- Sokat kell tanulunk ahhoz, hogy keveset tudjunk. (*Montesquieu*)
- Semmiből sem tanul annyit az ember, mint a saját hibája felismeréséből. (*Carlyle*)
- Érett koromra kellett várom, hogy megtanuljam, amit tudni akartam, s most ifjúságomra volna szükség, hogy jól mondjam el, amit tudok. (*Joubert*)
- Az ember csak azt tudja, amit csinál. (*Vico*)
- Az iskola sok okos dologra megtanít, de nem taníthat meg okossá lenni. (*Kovács Géza*)
- A tanítás tehetsége abban áll, hogy a tanulást kellemessé kell tenni a tanítvány számára. (*Rousseau*)
- Egy ember nem tudhat mindent, de kell, hogy mindenki rendesen tudjon egyvalamit. (*Freitag*)
- Amire a nyomorúság tanítja az embert, azt megtanulja. (*Jókai Mór*)
- Lehet, hogy érveinket rá tudjuk erőltetni másokra, de csak akkor fognak aszerint cselekedni, ha meg is tudjuk győzni őket igazunkról. (*Joubert*)
- A kételkedés éppoly kedves nekem, mint a tudás. (*Dante*)
- Egy embert nem taníthatasz meg semmire, csupán segíthetsz neki, hogy maga fedezze fel a dolgokat. (*Galilei*)
- Amit élvezettel tanulunk, azt nehezen felejtjük el. (*Mercier*)
- A tapasztalat jó tanító, de hát a számlák, amiket benyújt – szörnyűek! (*Antrim*)
- Aki többé nem tanul, öreg, függetlenül attól, hogy húsz- vagy nyolcvanéves. Aki tanul, fiatal marad. A legnagyobb dolog az életben, ha megőrzöd elméd fiatalosságát. (*Ford*)
- Magam mindig szívesen okulok, de nem szeretem, ha okítanak. (*Churchill*)
- Úgy tanultam, mint a majmok – figyeltem a szüleimet. (*II. Erzsébet*)
- Az igazi tanítás nem a tudás átadását jelenti. Az igazi tanítás arra ösztönzi a tanulót, hogy maga tegyen szert az ismeretekre. (*Gregory*)
- Minél okosabb vagy, annál többet kell tanulnod. (*Don Herold*)
- Elmondod, elfelejtem. Megmutatod, tán megjegyzem, Ha együtt csináljuk, akkor megérem. (*kínai közmondás*)
- Senki sem lehet valóban művel, ha nem tanul olyan dolgokat, amelyek nem érdeklik. A művelődéshez olyan dolgokkal is foglalkoznunk kell, amelyek iránt nincs bennünk hajlam. (*Eliot*)

Magyar szólások, mondások: Amint tanultad, úgy tudod. Az tanítson másokat, aki maga is tanult. Akármit is tanulva tud az ember. Azt tanulod az iskolában, ami hasznos a világban. Addig tanulj, amíg idő van. Boldog, ki más kárán tanul. Kárán tanul a magyar. Holtig tanul az ember. Ebtől ebet tanulhatni. Ki ebbel jár, ugatni tanul. Lúdtól tanul a liba. Tanulj tinó, ökor lesz belőled. Nehezen tanul a vén ökor. Nincs olyan vén ember, ki nem tanulhatna. A jó pap holtig tanul. (Mégis ostobán hal meg.) Jótól jót tanulni, rossztól rosszat. Tanulj, ha azt akarod, hogy ember legyen belőled. Tanulni szabad az ellenségtől is. Nem mind okos, aki tanult. A tanításnak szárnya a jó példa. Serény tanítónak kemény a neve. Mit ember ifjanta tanul, azt ágódtan is nehezen felejtí. Amit meg nem tanult Jancsi, nem fogja azt tudni János. *A. A.*

SZAKSZERVEZETI REPREZENTATIVITÁS A TAGLÉTSZÁM ALAPJÁN

A Pedagógusok Lapja májusi számában a közalkalmazotti választások alapján elért eredményeket közöltük. Köztudott, hogy a szakszervezetek ezúton szerzett reprezentativitása 2008. március 31-ig érvényes. Am a Kjt. 2004. decemberi módosítása, amelyről korábban (lapunk 2005. januári és májusi számaiban) tájékoztatást adtunk, megváltoztatta a szakszervezetek reprezentativitására vonatkozó szabályokat. Ezért az előző tanév végén újabb jelentést kellett küldeniük a szakszervezeti tisztségviselőknél, a taglétszámról és a közalkalmazotti létszámról. Ezek országos összegzésére a nyár folyamán került sor a Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztériumban. Az alábbiakban ezeket az eredményeket közöljük, hangsúlyozva, hogy az így szerzett reprezentativitás és közalkalmazotti választások alapján nyert reprezentativitás 2008. március 31-ig együtt él. Ismételten megállapíthatjuk, hogy a PSZ ezen adatok alapján is a legjelentősebb szakszervezet, bár a jelentéseket alapszervezeteinknek több mint egyharmada nem küldte be, s így ezen intézmények taglétszámadatait az összesítés sem tartalmazhatja.

Ágazati szinten azt a szakszervezetet kell reprezentatívnak tekinteni, amely közalkalmazotti jogviszonyban álló tagjainak száma eléri az ágazatban foglalkoztatott közalkalmazottak létszámának 10%-át. Országos szinten azt az országos szakszervezeti konföderációt kell reprezentatívnak tekinteni, amelynek legalább három reprezentatív ágazati szakszervezet a tagja, és tagszervezetei a közalkalmazottak legalább 5%-át képviselik (Kjt. 9. §). Az alábbiakban közölt adatok egyértelművé teszik, hogy az oktatási ágazat egészét tekintve ezen mérce szerint is csak a Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) szerzett reprezentativitást, mint ahogy a közalkalmazotti választások eredményei tekintetében is ez a helyzet. A felsőoktatási alágazatban az FDSZ, az alapfokú művészetoktatás szakágazatban pedig az MZTSZ szerzett még részreprezentativitást. A Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete (PDSZ), az Agrár- és Kutatási Dolgozók Szakszervezete (AOKDSZ) és a Magyar Közoktatási és Szakképzési Szakszervezet (MKSZSZ) egy százalék alatti eredményeikkel több nagyságrenddel elmaradnak nemcsak az ágazati, hanem az alágazati, szakágazati reprezentativitástól is. A konföderációk közül is csak a Szakszervezetek Együttműködési Fóruma (SZEF) érte el az országos reprezentativitást.

Szakszervezeti reprezentativitás az oktatási ágazatban (köz- és felsőoktatás)*

Ágazati szakszervezet	Konföderáció	Reprezentativitás (%)	Ágazati szakszervezet	Konföderáció	Taglétszám szerinti reprezentativitás (%)
1. Pedagógusok Szakszervezete	SZEF	15,88	6. Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezete	SZEF	0,67
2. Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezete	ÉSZT	2,74	7. Magyar Közoktatási és Szakképzési Szakszervezet	MSZOSZ	0,20
3. Orvosegyetemek Szakszervezeteinek Szövetsége	ÉSZT	1,96	8. Magyar Köztisztviselők és Közalkalmazottak Szakszervezete	SZEF	0,15
4. Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete	LIGA	0,93	9. Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete	SZEF	0,08
5. Agrár- és Kutatási Dolgozók Szakszervezete	ÉSZT	0,68	10. Honvédségi Dolgozók Szakszervezete	MSZOSZ	0,07

* A teljes ágazati listán 24 szakszervezet szerepel. Ebből az első 10 eredményét közöljük.

Alágazati, szakágazati reprezentativitás

Alapfokú oktatás alágazat:

- Óvodai nevelési szakágazat:
- Általános iskolai szakágazat:
- Alapfokú művészetoktatás szakágazat:

Középfokú oktatás alágazat:

- Általános középfokú oktatás szakágazat:
- Szakmai középfokú oktatás szakágazat:

Felsőoktatás alágazat:

AZ OKTATÁSI ÁGAZAT EGÉSZÉ:

Szálláshely, szolgáltatás, vendéglátási ágazat

Pedagógusok Szakszervezete (PSZ)

Pedagógusok Szakszervezete (PSZ)

Pedagógusok Szakszervezete (PSZ)

Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezete (MZTSZ)

Pedagógusok Szakszervezete (PSZ)

Pedagógusok Szakszervezete (PSZ)

Pedagógusok Szakszervezete (PSZ)

Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezete (FDSZ)

Pedagógusok Szakszervezete (PSZ)

Pedagógusok Szakszervezete (PSZ)

Ágazati szakszervezetek országos reprezentativitása taglétszám alapján, a teljes közalkalmazotti létszámhoz viszonyítva*

Ágazati szakszervezet	Konföderáció	Taglétszám szerinti reprezentativitás (%)	Ágazati szakszervezet	Konföderáció	Taglétszám szerinti reprezentativitás (%)
1. Pedagógusok Szakszervezete	SZEF	8,44	6. Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete	SZEF	0,70
2. Egészségügyi és Szociális Ágazatban Dolgozók Demokratikus Szakszervezete	SZEF	5,39	7. Közgyművelési és Közművelődési Dolgozók Szakszervezete	SZEF	0,63
3. Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezete	ÉSZT	1,36	8. Szociális Területen Dolgozók Szakszervezete	MSZOSZ	0,61
4. Orvosegyetemek Szakszervezeteinek Szövetsége	ÉSZT	0,98	9. Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezete	SZEF	0,55
5. Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezete	SZEF	0,72	10. Magyar Köztisztviselők és Közalkalmazottak Szakszervezete	SZEF	0,52

* A teljes közalkalmazotti listán 43 szakszervezet szerepel. Ebből az első 10 eredményét közöljük.

Akció a PSZ–MAKASZ-tagkártyásoknak

NYERJEN PLAZMA TV-T KARÁCSONYRA!

Telefonáljon ingyen hétköznap akár 18 órát, hétvégén pedig egész nap a Favorit díjsomaggal, és nyerjen egy nagyképernyős plazma televíziót karácsonyra! A sorsoláson a PSZ–MAKASZ-kártyával rendelkező tagjai közül azok vehetnek részt, akik a MAKASZ-on keresztül rendelik a T-Com (korábban MATÁV) igen népszerű Favorit / Favorit Plusz díjsomagját. *Az akcióhoz a nem T-Com szolgáltatási területen élő PSZ tagok is csatlakozhatnak. Ennek feltételeiről a Pedagógusok Lapja következő számában adunk felvilágosítást.*

A T-Com a Favorit díjsomagját választó lakossági ügyfeleinek biztosítja a lehetőséget arra, hogy akár napi 18 órát ingyen telefonálhassanak! *A Favorit csomagokkal hétköznap már délután 16 órától másnap reggel 10 óráig akár napi 18 órán át, hétvégénként pedig egész nap ingyen lehet telefonálni.*

A Favorit díjsomag havi 4290 forintos díjáért a helyi hívások csúcsidőn kívül teljesen ingyenesek.*

A Favorit Plusz díjsomaggal pedig havi 4990 Ft-ért az összes (több mint 2 millió) T-Com telefonszám hívható 0 Ft-os percdíjjal, kapcsolási díj nélkül*

A fent említett összegek már tartalmazzák a telefonvonal alaphavidíját is. A Favorit választásával jelentősen csökkenthetők a család telekommunikációs kiadásai. Nem kell mást tenni, mint hétköznap 16 óra után és hétvégén a T-Com vezetékes telefonvonalat előnyben részesíteni a mobiltelefonnal szemben. Ha ismerőseinket esténként és hétvégén az ingyenes T-Com vonalon hívjuk a mobil helyett, az ingyenes hívások révén akár havi több ezer, évi több tíz ezer forintot takaríthatunk meg.

Az ingyenes telefonáláson kívül mindkét Favorit díjsomag havi 3 óra ingyenes nyílt internetezést is tartalmaz. A T-Com Nyílt Internet kötelezettségek nélküli, azaz havidíj és belépési díj nélküli internetezést kínál, a világhálón eltöltött időért csak percdíjakat kell fizetni.

Jelentkezés folyamata:

1. Kérjük a PSZ-tisztségviselőket, hogy a mellékelt adatlapon írják össze intézményükben azoknak a PSZ tagoknak a nevét, akik meg szeretnék rendelni valamelyik Favorit díjsomagot vagy az adatlapon feltüntetett más szolgáltatást.

2. A kitöltött adatlapot postán vagy faxon keresztül juttassák el a MAKASZ központi irodájába!

Cím: Magyar Kamarákért Szövetség
1195 Budapest, Üllői út 283.

Telefon: (1) 281 1190 **Fax:** (1) 357 6464

3. Regisztrációs lap beérkezése után a jelentkezőt telefonon felhívja a T-Com munkatársa, és részletes tájékoztatást ad neki a szolgáltatásról, melyet a kapott információk alapján rögtön meg is rendelhetnek.

4. T-Com visszajelzése alapján, azok, akik igénybe veszik a Favorit díjsomagot vagy az adatlapon feltüntetett más szolgáltatást 2005. december 10-ig, részt vesznek a 2005. december 20-án megrendezésre kerülő Plazma TV sorsoláson.

5. Az akciónak köszönhetően, a sorsoláson részt vevők MAKASZ-kártyái díjtalanul meghosszabbodnak a következő évben, így a PSZ plusz anyagi forráshoz jut, ami a tagság érdekeit is szolgálja. Arra kérjük tagjainkat, hogy Favorit díjsomag megrendelésüket a MAKASZ-on keresztül adják le ezzel is támogatva a PSZ-t.

PSZ Országos Vezetősége

MAKASZ Elnöksége

*A díjmentesség a beszélgetések 60. percéig, havi 100 óra erejéig érvényes. A csomagok 14 havi határozott idejű szerződéssel vehetők igénybe.

